

Lindora laat – kas ja kuidas edasi?

Lindora külas on juba üle saja laasta peaaegu igal sügisel laata peetud. 1920. aastast alates on ajaloolisele laadakohtale kaupleva tulnud simunapäeval, 28. oktoobril. Laadaplats asub Võrumaa ja Setumaa piiril, kohalike tähtsamate teede ristil. Ei ole täpselt teada, millal seal esimest korda laata peeti, aga kohalike vanemate inimeste sõnul on juba nende vanavanemad Lindora laadast kui oma lapsepõlvemälestusest kõnelenud.

Laat on olnud maarahva jaoks tähtis kauplemis- ja kohtumiskoht. Kui varasemal ajal sai Lindoral kokku peamiselt lähiümbruse rahvas, siis praegusel ajal tullakse sinna ka mujalt Eestist ning uudistajaid on välismaaltki. Lindora laata teatakse kui lambalaata, sest varasemal ajal kaubeldi seal põhiliselt koduloomadega, eelkõige lammastega. Hiljem hakati müüma ka käsitöötooteid, aedvilju ning muud majapidamisest ülejäänud kraami. Lisaks kauplemisele on laat paigaks, kus kohtutakse sugulaste ning tuttavatega, vahetatakse uudiseid ning klaaritakse ka pooleliolevaid asju. Lindora laada omapäraks on siiani, et kauplemine algab varavalges ning lõunaks on suurem ost-müük juba läbi.

Lindora laat on traditsioon. Selle korraldamise ülesande on endine Vastseliina vald alates 2008. aastast andnud sihtasutusele Vastseliina Piiskopilinnus, kes viib laata läbi koos kohalike vabatahtlike abiga Lindora metsade vahel.

Kooskõlastused laada korraldamiseks on kümnekonna aasta jooksul palju muutunud, mistõttu pole võimalik laata praegusel ajal korraldada nii, nagu seda tehti vanasti. Kokku on vaja laada korraldamiseks kooskõlastusi seitsmelt erinevalt ametkonnalt: Päästeametilt, Politsei- ja Piirivalveametilt, Transpordiametilt, Riigimetsa Majandamise Keskuselt (RMK), Võru vallalt, Kagu Transpordikeskuselt, ja Terviseametilt. Lindora laadal müüjatelt kogutavast kohamaksust makstakse riigile maksud, tuleb organiseerida prügimajandus ja muu taristu. Müüjaid on tarvis paigutada, et natukenegi hajutada ning süsteem tekitada. Kohamaksuga kaetakse kulud, mis sisaldab liikluskorraldust, jäätmemajanduse kulusid, avalikke tualette jne. Samuti tuleb rendileping sõlmida RMK-ga, kellele plats kuulub, sest lisaks valla maadele toimub suur osa laadast RMK territooriumil. RMK sõlmib lepingu kindla partneri ehk asutusega. Lindora laat asub tiheda liiklusega kohas, milleks on vajalik kooskõlastada üritus ka Transpor-

Lindora laat. Foto: Erakogu

diametiga – korraldada parkimine ning reguleerida liikluskorraldust, nii palju kui see on võimalik.

Viimastel aastatel on saadud tagasisidet, et laat võiks toimuda nii, nagu vanasti ning keegi ei peaks seda korraldama, kuid aastatega on seadusandlus muutunud, samuti nõuded laatade ürituste korraldamiseks. Kõik need, kes arvavad, et laata on võimalik korraldada teistmoodi, siis on kõik ettepanekud teretulnud.

Ka on Lindora laada meeskond arutanud, kas oleks mõistlik lubada kolmandal sektoril, st mittetulundusühingutel laata korraldada. Näiteks kuulutada välja konkurss kolmandale sektorile Lindora laada korraldamiseks. Korraldajad on pakkunud korraldamist üle anda ka kohalikele, kuid seda vastutust pole seni võetud. Juhul kui on häid ideid, kuidas laata senisest viisist paremini korraldada, seejuures eelpool väljatoodud nõudeid järgides,

siis ootame ettepanekuid 2022. aasta Lindora laada korraldamiseks. Ettepanekud on oodatud e-posti teel vald@voruvald.ee või kirja teel Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru linn.

Lindora laada info on leitav Võru valla kodulehel: valdkonnad – kultuur ja sport – sündmused – Lindora laat.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Võrumaa arenduskeskus tunnustas haridustöötajaid

30. septembril tunnustas Võrumaa arenduskeskuse juhatus liige Tiit Toots Vastseliina rahvamajas „Eestimaa õpib ja tänab“ 2021. aasta Võru maakonna silmapaistvamaid haridustöötajaid.

Võru maakonna 2021. aasta parimate seas on ka Vastseliina gümnaasiumi õpetaja Kertu Torn, kes pälvis 2021. aasta klassiõpetaja laureaadi tiitli. Kertu Torn on loonud õppimist toetava kultuuri, kus märkab igat õpilast ning arvestab tema individuaalsusega. Õpetajatöös kasutab ta uuriva ja projektõppe meetodeid, tihti on ta koolis uute ideede genereerija ja innovaatiliste õpilahenduste väljapakkuja. Ta peab oluliseks näidata lastele elulähedust ning õppeainete lõimumist. Ta omab väga häid teadmisi kaasaja infotehnoloogiast ja uuenduslikke võtteid õpetamisel, mida ta kasutab oma igapäevatoos. Tema särasilmus ja tahe muuta õpilaste elu koolis huvitavamaks on märkimisväärne – just sellised inimesed teevadki koolielu põnevaks.

Ühtlasi jõudis Kertu Torn ka vabariiklikule haridustöötajate konkursile „Eestimaa õpib ja tänab“. Üleriigilised laureaadi kuulutati välja 2. oktoobril Ugala teatris.

Kertu Torn ütles pärast saadud tunnustust, et see motiveerib teda veelgi rohkem pingutama. „See näitab, et ma saan olla see inimene, kes armastab oma tööd ja ka kõik teised seda märkavad, et ma oma tööd armastusega teen,“ lisas aasta klassiõpetaja Kertu Torn.

Võru valla koolide õpetajatest olid aasta klassiõpetaja nominentidena esitatud Merike Lipp Puiga põhikoolist ja Ülli Kelner Kääpa põhikoolist. Lasteaiaõpetaja nominentide seas olid Võru vallast Parksepa lasteaia õpetajad Geete-Fanni Kuus ja Kristiina Kõrs ning Puiga lasteaia Siilike õpetaja Kairi Smit, Võru maakonna 2021. aasta põhikooli aineõpetaja nominentide seas oli Ando Tuul, kes õpetab füüsikat ja loodusõpetust Rõuge põhikoolis ning geograafiat

Parksepa keskkoolis. Võru maakonna 2021. aasta tugispetsialisti üks nominent oli Parksepa keskkooli logopeed Elina Bogomolova. Kõik nominendid said Võrumaa arenduskeskuse tänukirja.

2021. aasta gümnaasiumiõpetaja laureaat on Võrumaa kutsehariduskeskuse õpetaja Kaili Leino. Kaili Leino on õpetaja, kes oskab õpilastes oma aine vastu huvi äratada, paneb neid mõtlema väljaspoole raame. See inspireerib noori oma eesmärgi saavutama ja unistusi püüdma.

Lisaks tunnustati üritusel ka haridusprogrammi „Ettevõtlik kool“ edulugude konkursile „Õppimine on põnev“ 2021 esitatud kandidaate. Nende seas olid ka Osula põhikooli edulood „Koerad kooli“, „2. klass teeb koostööd“ ja „2. klassi laager kõik kartulist“.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Võru maakonna 2021. aasta klassiõpetaja Kertu Torn. Foto: Birgit Pettai

Võru vallavalitsuse septembrikuu istungitelt

Võru vallavalitsusel toimus septembrikuus kaks istungit.

7. septembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

- Anti projekteerimistingimused Osula külas Meistri katastriüksusele elamu ja abihoone püstitamiseks, Lompka külas Valukoja katastriüksusel asuva tööstushoone laiendamiseks üle 33 protsendi selle esialgu kavandatud mahust, Kirumpää külas Tinso katastriüksusel asuva keldri laiendamiseks majutushooneks, Kolepi külas Üla-Lõvaski katastriüksusele üksikelamu püstitamiseks ja Meeliku külas Vatsakese kinnistule abihoone püstitamiseks.
- Anti ehitusload Meegomäe külas Tammemäe põik 4 kinnistule üksik- elamu püstitamiseks, Võlsi külas Tamulakalda tänav 12 kinnistule eramu püstitamiseks, Parksepa alevikus Võru tee 4 kinnistul asuva koolihoone ventilatsioonisüsteemide ümberehitamiseks ning Kolepi külas Janeki kinnistule suurkaevu rajamiseks.
- Nõustuti Osula külas asuva Meistri kinnistu koosseisu kuuluva katastriüksuse, Juba külas asuva Vagula kinnistu koosseisu kuuluva katastriüksuse ning Pikasilla külas asuva Rajaleidja kinnistu koosseisu kuuluva katastriüksuse jagamisega ning määrati jagamise tulemusel moodustatavatele uutele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
- Määrati Haidaku külas moodustatava katastriüksuse lähiaadressiks Soosaare, maa sihtotstarbeks 100% maatulundusmaa ning nõustuti maa riigiomandisse jätmisega.
- Samuti määrati Transpordiameti taotluse alusel lähiaadressid ja maa sihtotstarbed Mäekülä, Tootsi, Verijärve, Vagula, Listaku, Pindi, Roosisaare, Kirumpää ja Holsta külades asuvatele kolmeteistkümnele tee katastriüksusele ning nõustuti nende riigiomandisse jätmisega.
- Kinnitati valla busside kasutamise hinnakiri.
- Arutati mittetulundusühingu Tagaküla Laulu Mängu Selts Kungla avaldust valla bussi kasutamise

- osas ning Võru vallale kuuluva korteriomandi, asukohaga Puiga küla, Järve 1-M100 võõrandamist.
- Otsustati anda Orava tuletõrje seltsile tasuta kasutamiseks Solda tee 9 hoonestatud kinnistu osa, milles asub muu erihoone kontor ja sõlmida vara tasuta kasutamise leping tähtajaga kuni 27.03.2030.
- Kinnitati veoauto Ford Transit 190EF DCAB, riikliku registreerimismärgiga 073YVV, enampakkumise võitjaks isik osta.ee kasutajanimel raulpaul pakkumine hinnaga 2195 eurot.
- Võeti vastu korraldus parandatud teede andmete esitamiseks Teeregistrisse.
- Kinnitati hajaasustuse programmi 2021. aasta toetuse kasutamise aruanne.
- Kooskõlastati aktsiaseltsi Võru Vesi esitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni investeringute teostamise plaan ning otsustati see suunata Võru vallavolikogule heakskiitmiseks.
- Algatati riigihanked „Ehitusprojekti koostamine Sõmerpalu lasteaiale liginullenergiahoone ehitamiseks“, „Vedelgaasi ostu raamleping 2021-2025“ ja „Sõmerpalu kultuuri- ja spordikeskuse hoone projekteerimis- ja ehitustööd“. Määrati hankemenetlusviisi, vastutavad isikud ning kinnitati hankekomisjon ja -dokumendid.
- Lihtsustatud korras hanke „Väliprügikastide ost“ edukaks pakkujaks kinnitati osaühing Elenduril, lihtsustatud korras hanke „Bussiootepaviljonid koos paigaldusega“ edukaks pakkujaks osaühing KätKim, lihtsustatud korras hanke „Võru valla beebipaki sisustamiseks beebi riided ja voodipesu“ edukaks pakkujaks osale 1 (beebiriide komplekt) osaühing Hipobaby ja osale 2 (voodipesu komplekt) osaühing Torri ning otsustati jätkata koostööd aktsiaseltsiga Wendre AS teki- ja padjakomplekti soetamiseks valla beebipakki.
- Lükati tagasi lihtsustatud korras hanke „Puiga lasteaia ja Piiri kõrtsi sadevete äravoolu ehitamine“ kõik pakkumused, kuna kõikide vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumused ületasid hankelepingu eeldatavat maksumust ja olid

- hankija reaalsetest võimalustest nii palju suuremad, et hankelepingu sõlmimine ei ole sellise maksumusega hankijale vastuvõetav.
- Võeti vastu korraldused sotsiaaltoetuste määramiseks, sotsiaaleluruumi üürilepingu sõlmimiseks ja koduteenuse määramiseks.
- Suurendati 2021.-2022. õppeaastal Puiga lastaias Siilike laste arvu sõimerühmas Sügismammud 16 lapseni ning lasteaiarühmades Talvejõmmud, Kevadpõnnid ja Suvesellid 24 lapseni.
- Otsustati hüvitada põhjendatud taotluste alusel õpilaste transpordiks kasutatava isikliku sõiduauto kulud.
- Kooskõlastati Puiga põhikooli personali koosseis.
- Kinnitati Võru valla õpilasliinid.
- Otsustati toetada noore huvitegevuses osalemist.
- Arutati mittetulundusühingute Navi Külaselts ja Terve Pere Selts taotlust Navile lasteaiarühma avamiseks.
- Otsustati toetada Vastseliina noortekeskuse projekti „Rahatark noortekeskus“ omaosaluse katmist summas 640 eurot.
- Seoses Orava harukogu raamatukoguhoidja avaliku konkursi võitnud Lyana Pisukovi avaldusega raamatukoguhoidja kohast loobumise kohta, tunnistati kehtetuks Võru vallavalitsuse 13.07.2021 korraldus nr 506 „Avaliku konkursi korraldus nr 506“.
- Avaliku konkursi tulemusel kinnitamine“.
- Väimela tervisekeskuse taotluse alusel muudeti vallavalitsuse pädevuse piires Võru valla 2021. aasta eelarvet.
- Eraldati vahendeid reservfondist Väimela tervisekeskusele korstnate uuendamiseks ja Vastseliina lasteaiale ventilatsiooniseadmete remondiks.

Inga Leelanss
vallasekretär
782 1365, 5692 0660

21. septembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

- Anti ehitusload Piusa külas Piusa koobaste külastuskeskuse hoone küttesüsteemi muutmiseks ja Sika külas Kõrgemäe kinnistule suvila

- püstitamiseks. Puurkaevu rajamiseks anti ehitusload Meeliku külas Möldre kinnistule, Käätsa külas Liiva kinnistule, Mäe-Köökülas Ilvese kinnistule ja Paidra külas Männiku kinnistule.
- Anti kasutusload Võlsi külas Tamulakalda tänav 2 kinnistule püstitatud elamu kasutuselevõtmiseks, Vastseliina alevikus Turu tänav 2 kinnistule rajatud mänguväljaku kasutuselevõtmiseks, Kose alevikus Männisalu tee 1//2//3//4 kinnistule püstitatud elamu II kasutuselevõtmiseks ja Võrumõisa külas Konnametsa tee 2 kinnistul laiendatud elamu kasutuselevõtmiseks.
- Algatati Puusepa külas Puusepa-Kopa katastriüksusele päikesepargi rajamiseks projekteerimistingimuste andmise avatud menetlus.
- Anti projekteerimistingimused Meeliku külas Tõru katastriüksusele ehitatava kõrvalhoone ehitusprojekti koostamiseks, Kahro külas Risti katastriüksusele ehitatava abihoone ehitusprojekti koostamiseks, Pikakannu külas Piiraja-Põllu maaüksusele ehitatava abihoone ehitusprojekti koostamiseks ja Võrumõisa külas Konnametsa põik 9 maaüksusel asuva üksikelamu laiendamiseks ehitusprojekti koostamiseks.
- Anti nõusolek Võru vallale kuuluva Vastseliina alevikus Võidu tänav 29 katastriüksusel rekonstrueeritava korterelamu jagamisega kaheteistkümneks korteriomandiks.
- Nõustuti Meegomäe külas asuva Ketteri katastriüksuse ja Viitka külas asuva Savimäe katastriüksuse jagamisega ning jagamise tulemusel moodustatavatele uutele katastriüksustele nime ja maa sihtotstarbe määramisega.
- Nõustuti Võru vallas Järvere külas ja Sõmerpalu alevikus Võru-Kuigatsi-Tõrva tee lähiaadressi ja maa sihtotstarbe määramisega ning katastriüksuste maa riigiomandisse jätmisega.
- Nõustuti Meegomäe külas Meegomäe tee 40a ja Võrumõisa külas Väike-Tiigi katastriüksustele lähiaadressi ja sihtotstarbe määramisega ning nende munit-sipaalomandisse andmisega.
- Nõustuti Parksepa alevikus Arumaa, Tehnika tänav ja Aiamaa

- katastriüksustele isikliku kasutuse seadmisega aktsiaseltsi Telia Eesti kasuks.
- Nõustuti isikliku kasutuse seadmisega Võru valla kasuks Võru vallas Kaagu külas asuvatele Pedäja, Hirve ja Kaagumaa kinnistutele, Indra külas asuvatele Hindra, Hindra-Mõtuse, Hindra-Kirro, Hindra-Kristjani ja Jeedase kinnistutele ning Kornitsa külas asuvale Kaagu-Elberti kinnistule Indra-Raadi tee (nr 8740052) alusele maale.
- Nõustuti sundvalduse seadmisega Liiva külas asuvatele Liiva tee, Jakobi tee, Jakabi tee ja Ploomi katastriüksustele osaühingu Elektrilevi kasuks ja sundvalduse seadmisega Kosel asuvale katastriüksusele Tulbi ja Kirsi tänav osaühingu Enefit Connect kasuks.
- Rahuldati Väimela Kooli tee 7 korteriühistu toetuse taotlus jäätmemaja rajamiseks.
- Kinnitati hajaasustuse programmi 2021. aasta toetuse kasutamise aruanded.
- Anti nõusolek Väimela lasteaias Rukkilill laste arvu suurendamiseks rühmades.
- Kinnitati toetuse jaotus koolidele õpilastele täiendavate tugimeetmete pakkumiseks õpilätkade tasandamisel 2021.-2022. õppeaastal.
- Kinnitati täiendava toetuse jaotus koolidele õpilastele sobiva (digi) õppekirjanduse kättesaadavuse tagamiseks.
- Võeti vastu korraldused isikliku sõiduauto kulude hüvitamiseks õpilastranspordi korraldamisel.
- Võeti vastu korraldus sotsiaaltoetuse taotluse rahuldamata jätmise kohta.
- Võeti vastu korraldused eelarve muutmiseks ja vahendite eraldamiseks reservfondist.

Kaja Kiilo
jurist
5787 5848

VÕRU VALD

Võru vallavolikogu septembrikuu istungilt

Võru vallavolikogu septembrikuu istung toimus 15. septembril vallamajas.

Järgnevalt volikogu tehtud otsustest:

Istungi alguses kuulati MTÜ Navi Külaseltsi esindaja Mai Timmi ja MTÜ Terve Pere Selts esindajate Pille Sõrmuse ja Heli Kudu tutvustavat ettekannet Navile Waldorfi lasteaiarühma avamiseks.

- Kooskõlastati AS Võru Vesi 02.09.2021 kirjaga nr 2-4/554 esitatud ühisveevärgi ja kanalisatsiooni investeringute teostamise plaan järgmistel tingimustel:

rahastada plaanis väljatoodud projektid Järvere hooldekodu kanalisatsiooni ühendamine Järvere elamute reoveepuhastiga, Kääpa reoveepuhasti rekonstrueerimine, Väimela alevikus Pargi tee ja Lapi teele ÜVK ehitamine, Kirumpää reoveekogumisala ühendamine Võru linna võrku, Võlsi reoveekogumisala ühendamine Võru linna võrku eelarvestrateegias planeeritud vahendite ulatuses vastavalt sellele, kuidas need programmidest toetust saavad.

- Võeti vastu otsus taotleda Võru valla uue asustuse määramist Kanariku küla näol.

- Moodustati Võru vallavolikogu valimisteks kuus jaoskonnakomisjoni ja nimetati nende liikmed.

- Võeti vastu Võru valla 2021. aasta teine lisaeelarve alljärgnevas mahus: põhitegevuse tulud (füüsilise isiku tulumaks) summas 100 000 eurot, põhitegevuse kulud (tegevusala 04 majandus kululiik 55 majandamiskulud) summas 100 000 eurot, investeerimistegevus summas 119 912 eurot ning likviidsete varade vähenemine summas -119 912 eurot.

Lisaks toimus Võru valla eelarvestrateegia aastateks 2021-2025

Võru vallavolikogu peaaegu täielikus koosseisus. Foto: Birgit Pettai

esimene lugemine ja suunati see avalikule väljapanekule, mis kestis 1. oktoobrini 2021.

Inga Leelanss
vallasekretär
782 1365, 5692 0660

Võru valla elanikeni jõuab aasta jooksul ülikiire internetiühendus

Eesti Energia tütarettevõtte Enefit Connect alustas Võru vallas valguskaablivõrgu ehitust, mis toob elanikeni tulevikukindla operaatorist sõltumatu kiire internetiühenduse. Käesoleva aasta lõpuks pakutakse liitumisvõimalust pea 820le Võru valla aadressile nii Kirumpää, Meegomäe, Võrumõisa külades kui ka Kose alevikus.

Enefit Connecti taristu liitumiste üksuse juhi Oliver Ruusi sõnul kasvatab ettevõtte järjest sidevõrgu ehitusmahtusid ning uute alade valikul lähtutakse sellest, kus saab pakuda kiire internetivõrgu lahendust korraga võimalikult paljudele seda vajavatele aadressidele. Sellest sai lähtutud ka Võru vallas.

„Kiire valguskaabliil jooksev internet on meie tulevik, mille kättesaadavus peaks olema laialdane. Selle olulisust on veelgi võimendanud tervet maailma tabanud koroonakriis, millest tingitult on kasvanud internetikasutuse vajadus nii kodukontorites kui kaugõppel,“ sõnas Ruus. Ta lisas, et valgus-

kaabliil jooksev internetiühendus on tänapäeval kõige kiirem ja kindlaim viis internetivõrgus andmete edastamiseks.

Oliver Ruusi sõnul on Võru valla elanikel võimalik Eesti Energia veebilehel energia.ee/kiireinternet kontrollida, kas tema aadress kuulub Enefit kiire andmesidevõrgu ehitusplaanidesse. „Kui hetkel veel ei kuulu, saab sealsamas esitada selleks sooviavalduse, mida julgustan kindlasti tegema. Nii saab meie jaoks selgemaks, kus huvi veel on ning saame sellega oma edasistes arendusplaanides arvestada,“ ütles ta.

Liitumisvõimalusega aadresside kogukuluks liitumisel on valguskaabliühenduse väljaehitamise ühekordne tasu 199–249 eurot. Lisaks kuvatakse liitumislepingu sõlmimisel Eesti Energia iseteeninduskeskkonnas eeldatav tööde valmimise tähtaeg.

Võrguga liitunud kliendi jaoks on hilisem operaatori valik vaba ehk

teenusepakkujaks saavad olla Telia, Tele2, Elisa või mõni teine turuosaline, kes Võru vallas teenust pakub. Kõik operaatorid on oodatud vallaelanikele oma teenuseid pakkuma. Kiire internet jõuab kliendini pärast operaatoriga lepingu sõlmimist ning vajalike tehniliste toimingute teostamist.

Oliver Ruusi sõnul ei mõelda operaatorineutraalsusest tihti kui olulisest tegurist. Seda see siiski aga on, sest selle asemel, et siduda end ühe teenusepakkujaga, on kiire interneti vabavõrgu puhul võimalik teenusosutaja ise valida ning seda soovi korral alati ka vahetada. „Läbi operaatorist sõltumatu vabavõrgu on võimalik hoida sidekulud täpselt nii madalad, kui turg hetkel lubab ning puudub pikaajaline siduv leping vaid ühe teenusepakkujaga,“ tõstab Enefit Connecti esindaja esile olulist argumenti.

Liis Veersalu

Enefit Connecti kommunikatsioon- ja turundusjuht

Noorte huvitegevuse ja huvihariduse toetamisest 2021. aastal

Õppeaasta algus on aeg, kus lisaks kooli algusele alustatakse ka regulaarse koolivälise tegevusega. Jätkatakse juba harjumuspärastes huviringides või leitakse uus ja huvitav tegevus, milles end proovile panna.

Võru vallas elavate noorte vanematel on võimalus taotleda toetust noore huvitegevuses osalemiseks üld- ja kutsehariduskooli õppetegevusest vabal ajal. Võru vallavolikogu võttis 14.08.2019 vastu määruse nr 71 „Huvitegevuse ja huvihariduse toetuse määramise ja maksmise kord“ (edaspidi kord), mis reguleerib Võru valla eelarvest huvitegevuse ja -hariduse toetuse taotlemist, menetlemist, finantseerimist ja aruandlust. Võru valla huvitegevuse ja -hariduse toetuste liigid on: õppemaksu (osalustasu) toetus, laagris ja võistlustel (turniir ja konkurss) osalemise toetus ning õppekoha maksumuse toetus (huvitegevuse teenuse pakkujatele).

Õppemaksu (osalustasu) ning laagri ja võistlustel osalemise toetus on mõeldud 7-19aastastele noortele huvitegevuse kättesaadavamaks muutmiseks ning osalemise võimaluste laiendamiseks. Õppemaksu (osalustasu) toetust saab taotleda lapsevanem või hooldaja. Õppemaks (osalustasu) on lapsevanema poolt tasutav summa huvihariduse või huvitegevuse pakkujale. Toetuse taotlust saab esitada üks kord aastas 10. oktoobriks ning toetuse määraks on kuni 20 eurot noore kohta ühes kalendrikuus.

Laagris ja võistlustel osalemise toetust saab taotleda aastaringiselt laagritest ja võistlustest (turniiridest, konkurssidest, festivalidest) osavõtuks. Laager või võistlus peab olema seotud huvikooli või -ringiga, mille tegevuses noor osaleb. Toetus määratakse heade ja väga heade tulemuste eest huvihariduses või -tegevuses, mistõttu on oluline taotluses välja tuua noore saavutused ja tulemused seoses huvitegevusega. Toetust saab taotleda lapsevanem või hooldaja. Ühe noore kohta eraldatakse toetust laagris või võistlustel osalemiseks kuni 250 eurot aastas. Erandina on võimalik täiendavat toetust taotleda koondises võistlaval või rahvusvahelistel võistlustel osalevatel noortel. Toetuse suuruse otsustab vallavalitsus eelarve vahendite piires.

Õppekoha maksumuse toetust saavad taotleda huvitegevuse teenuse pakkujad. Toetuse taotlust saab esitada 10. oktoobriks järgmise eelarveaasta kohta. Taotluses tuleb ära märkida õppeaastaks kinnitatud õppurite nimekiri, tunniplaan, õppekava ning majandusaastaks kinnitatud õppekoha arvestuslik maksumus. Õppekoha maksumuse toetus makstakse välja lepingu alusel, mis sõlmitakse 30 kalendripäeva jooksul pärast valla eelarve vastuvõtmist. Mittetulundusühingutes ja klubides õppiva noore õppekoha maksumuse suuruse ühe õppuri kohta otsustab iga eelarveaasta alguses vallavalitsus, arvestades hariduse-, kultuuri- ja

spordikomisjoni ettepanekuga ning valla eelarveliste võimalustega. Lasteaedades tegutsevate mittetulundusühingute ja klubide poolt pakutavas tegevuses osaleva lapse õppekoha maksumuseks arvestatakse ühe lapse kohta 90 eurot aastas.

Õppemaksu toetuse, laagris ja võistlustel osalemise toetuse ning õppekoha maksumuse toetuse taotlusi menetleb Võru vallavalitsuse noorsootööspetsialist. Erandjuhud, mis ei ole korras reguleeritud, lahendab vallavalitsus. Võru vallavalitsusele laekunud toetuse taotlused vaadatakse läbi 30 tööpäeva jooksul ja kontrollitakse esitatud dokumentide vastavust korras sätestatud tingimustele. Kord, taotluse vorm ning aruandluse vorm (teenuse pakkujatele) on kättesaadavad Võru valla veebilehelt www.voruvald.ee, samuti veebilehele sisse logides on võimalik esitada toetuse taotlusi e-vormi kaudu.

Võru valla huvitegevuse ja huvihariduse toetuse määramise ja maksmise kord on leitav Riigi Teatajast: <https://www.riigiteataja.ee/akt/417062020028>.

Täiendavate küsimuste tekkimisel palume pöörduda Võru vallavalitsuse noorsootööspetsialisti poole telefonil 514 7008 või e-posti teel sirle.muiste-mannik@voruvald.ee.

Sirle Muiste-Männik
noorsootööspetsialist

JMK
JOHANNES
MIKKELSONI
KESKUS

ELU ON VÕIMALUS!

jmk.ee

Otsime oma tuleviku muutjaid

16-29-aastaseid noori,

* KES EI ÕPI EGA TÖÖTA

- * ei oska millestki alustada ja on ebakindlad
- * teavad, et suudavad enamat, aga hetkel on kõigest ükskõik
- * on nõustamist vajavaid probleeme (ärevus, depressioon, sõltuvused, võlad vms)

Aitame ja toetame Sind TASUTA tiptasemel programmiga

„Noored unistuste töökohani“

Profiid koolitajad | tugiteenus | tasuta söök | sõidutoetus | õppekäik | tööpraktika
TASUTA vabalt valitud erialakoolitus

REGISTREERU SIIN JA PRAEGU

marina.piirisild@jmk.ee või helista Marinale 523 3484

Kohtade arv piiratud!

TULE LIHTSALT KOHALE!

Osalejate infopäev 3. novembril algusega kell 11
VALGAS Johanna Kohviku teisel korrusel Vabaduse 35

Projekti rahastab
Euroopa Sotsiaalfond
ja osalevad järgmised vallad:

Esita ettepanekuid Võru valla kaasavasse eelarvesse!

Investeering 20 000 eurot
rahvahääletusel kõige enim hääli saanud
ideesse!

Ettepanekuid saab esitada

23. septembrist kuni 14. oktoobrini 2021

Täpsem info ja ettepaneku esitamise vorm:
voruvald.ee/kaasav-eelarve

Saada oma idee e-posti aadressile
vald@voruvald.ee või tavapostiga
aadressile Võrumõisa tee 4, Võru 65605

Lisainfo: Merle Tsirk tel 782 1371 või e-posti teel
merle.tsirk@voruvald.ee

14. novembril kell 16.00 Võru Kandles

Lustakas kontsertetendus „Kolm meest, naine ja 90ndad“ –

Lauri Liiv, Märt Avandi, Johan Randvere ja Nele-Liis Vaiksoo

Piletid eelmüügis Võru kultuurimajas Kannel!

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised Võru vallas

17. oktoobril 2021 toimuvad kohaliku omavalitsuse volikogu valimised. Võru valla valimiskomisjoni 09.09.2021 otsusega nr 4 registreeriti Võru vallavolikogu valimisteks 98 kandidaati. Võru vallavolikogu valimistel osalevad nimekirjadega Eesti Reformierakond, Eesti Konservatiivne Rahvaerakond, valimisliit Ühise Valla Eest, Isamaa Erakond, Eesti Keskerakond ja üksikkandidaat Anti Kaljumäe.

Sel aastal toimuvad volikogu valimised veidi muudetud kujul, kui seda olid varasemad volikogu, Riigikogu või Euroopa Parlamendi valimised.

Peamise muudatusena saab kohalikel valimistel valija nüüdsest oma valimisringkonna (Võru valla) piires hääletamas käia endale sobivaimas jaoskonnas. Selle võimaluse tagab elektrooniline valijate nimekiri, mis asendab seni jaoskondades kasutusel olnud pabernimekirjad. Seega Võru valla elanikule ei ole enam vahet, millises Võru valla territooriumil asuvas jaoskonnas ta hääletab.

Eelvalimised toimuvad 11.–16. oktoobrini ja valimispäev on 17. oktoobril. Esmaspäevast laupäevani saab hääletada nii pabersedeliga jaoskonnas kui ka elektrooniliselt. Pühapäeval valimispäeval toimub ainult pabersedeliga hääletamine. Sel aastal saab valija uuendusena pühapäeval jaoskonnas pabersedeliga hääletades oma e-hääle veel ära muuta.

Hääletamise korraldamine jaoskondades

Võru vallas on moodustatud kuus valimisjaoskonda:

- valimisjaoskond nr 1 hääletamisruum asub 15., 16. ja 17. oktoobril Lasva rahvamajas aadressil Palo tee 46, Lasva küla, Võru vald, Võru maakond;

- valimisjaoskond nr 2 hääletamisruum asub 15., 16. ja 17. oktoobril Orava kultuurimajas aadressil Pargi tee 2, Orava küla, Võru vald, Võru maakond);

- valimisjaoskond nr 3 hääletamisruum asub 15. oktoobril Sõmerpalu teenuskeskuses aadressil Kooli tn 1,

Sõmerpalu alevik, Võru vald, Võru maakond) ning 16. ja 17. oktoobril Osula põhikoolis aadressil Osula kool, Osula küla, Võru vald, Võru maakond.

- valimisjaoskond nr 4 hääletamisruum asub kõigil eelhääletamise päevadel (s.o 11. oktoobrist kuni 16. oktoobrini) ja valimispäeval, 17. oktoobril Vastseliina rahvamajas aadressil Võidu tn 38, Vastseliina alevik, Võru vald, Võru maakond. Valimisjaoskond nr 4 korraldab ka esmaspäevast neljapäevani eelhääletamist väljaspool elukohajärgset valimisringkonda ning vajadusel hääletamist ka asukohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeaustuses;

- valimisjaoskond nr 5 hääletamisruum asub 15. oktoobril Väimela tervisekeskuses aadressil Matusaare tee 2, Väimela alevik, Võru vald, Võru maakond ning 16. ja 17. oktoobril Parksepa keskkoolis aadressil Võru tee 4, Parksepa alevik, Võru vald, Võru maakond;

- valimisjaoskond nr 6 hääletamisruum asub 15., 16. ja 17. oktoobril Puiga põhikoolis aadressil Järve tn 7, Puiga küla, Võru vald, Võru maakond.

Valimiste periood koondub ühte nädalasse ning hääletada saab valimispäeval esmaspäevast kuni pühapäevani.

11. oktoobrist kuni 14. oktoobrini peab igas omavalitsuses olema avatud vähemalt üks valimisjaoskond. Võru vallas on selleks jaoskonnaks jaoskond nr 4 Vastseliinas. Nendel päevadel saavad Vastseliina jaoskonnas käia eelhääletamas nii Võru valla valijad kui ka kõigi teiste omavalitsuste valijad. Valimisjaoskond nr 4 korraldab vajadusel hääletamist ka asukohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeaustuses. Analoogne jaoskonnakomisjon on avatud kõigi omavalitsuste territooriumil ning valimispäeval esmaspäevast neljapäevani saavad seal hääletada ka Võru valla valijad.

Alates 15. oktoobrist kuni 17. oktoobrini on avatud kõik kuus Võru valla jaoskonda ja nendel päevadel saavad Võru valla jaoskondades hääletamas käia ainult Võru valla valijad.

Asukohas hääletamine

Asukohas hääletamine tähendab seda, et valija ei saa teatud põhjustel, näiteks terviselikel põhjustel valimisjaoskonda tulla ja tellib valimiskasti enda viibimiskohta. Asukohas hääletamine toimub juhul, kui valija tellib valimiskasti aadressile väljaspool oma valimisringkonda. Näiteks kui valija on rahvastikuregistri järgi Tartu linna elanik, aga isoleerub maakodus Võru vallas ning tellib valimiskasti sinna, nimetatakse seda asukohas hääletamiseks.

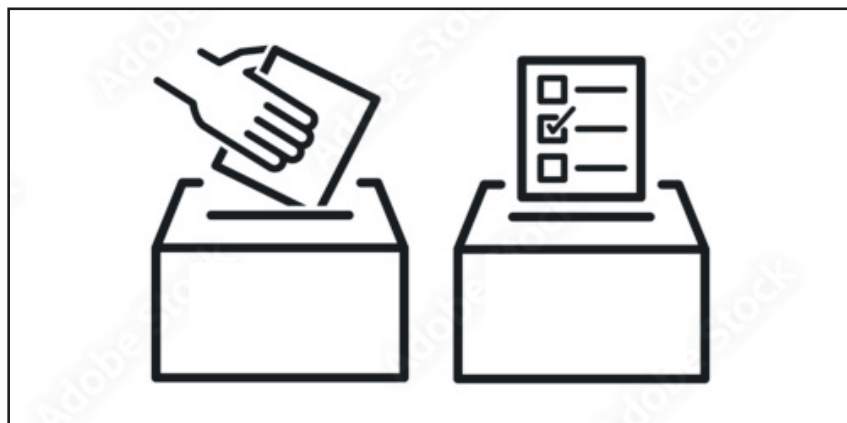
Asukohas hääletamine toimub valimispäeval esmaspäevast neljapäevani ehk 11.–14. oktoobrini 2021. Hääletamine toimub kella 9.00–20.00. Viimane aeg omavalitsusele vabas vormis asukohas hääletamise kirjaliku taotluse esitamiseks on 14. oktoobril kell 14.00. Palun ärge jätke kirjaliku taotluse esitamist viimasele hetkele!

Hääletamine kinnipidamiskohas, haiglas või ööpäevases hoolekandeaustuses

Hääletamist kinnipidamiskohas, haiglas või ööpäevases hoolekandeaustuses korraldatakse asutuse administratsiooni taotluse alusel 11. oktoobrist 14. oktoobrini ajavahemikus kella 9.00–20.00. Taotluse esitab administratsioon lähimale vallas või linnas sellist hääletamist korraldavale jaoskonnakomisjonile. Võru vallas korraldab hääletamist haiglas ja ööpäevases hoolekandeaustuses jaoskond nr 4 (Vastseliina). Taotlus tuleks jaoskonnakomisjonile esitada võimalikult varakult, kuid hiljemalt neljapäeval, 14. oktoobril kella 14.00. NB! Kõigil valijatel peab olema ette näidata kehtiv isikut tõendav dokument!

Kodus hääletamine

Kodus hääletamine toimub valimispäeval reedest pühapäevani (s.o 15. oktoobrist kuni 17. oktoobrini). Kodus hääletamine tähendab seda, et valija ei saa teatud põhjustel, näiteks terviselikel põhjustel valimisjaoskonda tulla ja tellib valimiskasti enda püsivasse elukohta. Kodus hääletamise taotluse saab esitada kirjalikult sh e-kirjaga ja telefoni teel. Taotlust saab esitada vallavalitsustele.

Taotluse kodus hääletamiseks saab esitada reedel, 15. oktoobril ja laupäeval, 16. oktoobril ajavahemikus kella 12.00–20.00 ning pühapäeval, 17. oktoobril kella 9.00–14.00 valimiskomisjoni esimehe telefonil 5692 0660, e-posti aadressil inga@voruvald.ee või tavakirjaga aadressil Võru valla valitsus, Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru. Taotlused peavad olema laekunud vallavalitsusele hiljemalt valimispäevaks, 17. oktoobriks kella 14.00-ks. Palun esitada oma taotlus esimesel võimalusel ja mitte jätta seda viimasele hetkele!

Kodus hääletamist kogu valla territooriumil korraldavad valimisjaoskond nr 3 (Sõmerpalu/Osula) ja valimisjaoskond nr 4 (Vastseliina).

Valimisõigus

Kohalike omavalitsuste valimistel on hääletamisõigus vähemalt 16aastaselt valijal, kelle eluko-haadress on rahvastikuregistrisse kantud.

Lisaks Eesti kodanikele saavad kohalikel valimistel hääletada:

- Eestis elavad muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikud;
- Eestis püsivalt elavad välisriigi kodanikud;
- Eestis püsivalt elavad kodakondsuseta isikud.

Valimiste teabeleht

Valimiste teabeleht asendab sellest aastast valijakaarti. Kumbki neist pole seotud valimisõigusega. Igale aadressile, kus elab kasvõi üks hääleõiguslik inimene, saadab siseministeerium hiljemalt oktoobri esimesel nädalal valimiste teabelehe. Kes on teinud eesti.ee-s vastava märke, saavad selle info e-kirjaga. Valimiste teabelehel on kirjas üldine info valimisõigusest ja märgitud kõigi hääletamisruumide asukohad vallas või linnas.

Poliitiline agitatsioon

Sellest aastast on poliitiline välireklaam lubatud kogu valimisperioodi ajal. Poliitilist selgitustööd tohib teha ka valimispäeval. Vaid hääletamisruumis sees peab olema tagatud valimisrahu.

Koroonaviirus

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel tuleb arvestada viiruse levikust tingitud piirangutega.

Valimised on võimalik läbi viia turvaliselt kõigi jaoks, kui peame ühiselt kinni riiklikest kokkulepetest. Kõige värskem info piirangute kohta leiab COVID-19 kriisi veebilehelt. Valimisjaoskondades kehtivad samad reeglid nagu ülejäänud avalikus ruumis.

Selleks, et valimised toimuksid turvaliselt nii valijate kui ka jaoskonna töötajate jaoks, peaks olema valmis:

- kandma hääletusruumis maski;
- hoidma teistega vahet;
- desinfitseerima käsi;
- võimalusel lubama eakad järjekorras ette;
- võimalusel käima jaoskonnas enne valimispäeva.

Haigusnähtudega valimisjaoskonda kohale tulla ei tohi!

Kui valija on tulnud reisilt riigist, mille puhul nõutakse kümne-päevast eneseisolatsiooni, on puutunud kokku koroonahaige inimesega või on ise COVID-19 diagnoosi saanud, siis ei tohi ta valimisjaoskonda kohale hääletama tulla. Isolatsioonist lahkumine pole lubatud, aga valimisõigus peab olema tagatud kõigile hääletamisõiguslikele inimestele. Hääletamiseks on sellisel juhul kolm võimalust:

- e-lektrooniline hääletamine (11.10.–16.10.2021);
- asukohas hääletamine (11.10.–14.10.2021);
- kodus hääletamine (15.10.–17.10.2021).

Kodus hääletamisel võimalusel hääletaja eluruumi ei siseneta ning hääletamistoimingud tagatakse välisruumides.

Loodetavasti aitab nädalapikkune hääletamisperiood valijaid jaoskondades hajutada.

NB! Valima minnes tuleb kaasa võtta kehtiv isikut tõendav dokument – ID-kaart, pass või juhuluba.

Lisainfo valimiste kohta valla veebilehel voruvald.kovtp.ee/kov-valimised-2021 või www.valimised.ee.

Inga Leelanss
vallasekretär
5692 0660

E 11.10	T 12.10	K 13.10	N 14.10	R 15.10	L 16.10	P 17.10.2021
EELHÄÄLETAMINE						VALIMISPÄEV
Hääletamine Võru valla jaoskonnas nr 4 (Vastseliina rahvamaja, Võidu tn 38, Vastseliina alevik) kella 12.00–20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine kella 12.00–20.00		Kõikides jaoskondades hääletamine kella 9.00–20.00
Elektrooniline hääletamine E 9.00 L 20.00						
Asukohas hääletamine ja hääletamine haiglas ja ööpäevases hoolekandeaustuses. Hääletamist korraldab Võru valla jaoskond nr 4 (Vastseliina) kella 9.00–20.00				Kodus hääletamine. Hääletamist korraldavad Võru valla jaoskonnad nr 3 (Sõmerpalu/Osula) ja nr 4 (Vastseliina) kella 9.00–20.00		

2021. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste kandidaatide koondnimekiri

Valimisringkond nr 1 – Võru vald		119	MEELIS AIANURM	139	JURIS JUHANSOO	161	JAAN RÜÜBERG	179	ARNO KIRSIMÄGI
Eesti Reformierakond		120	MIHKEL LIPING	140	URMAS JUHKAM	162	RIINA SABALISK	180	MAARJA TAMRA
101	AIVAR ROSENBERG	121	ARNO SILD	141	TÕNIS KATTAI	163	ELAR SARIK	181	AADO KUHLAP
102	KAIRI LUIK	122	HELGI KUUSIK	142	RUDOLF KAUKSI	164	KARIN SEPP	182	ANTI SAAREPUU
103	TOOMAS PIIRMANN	123	JAAK MALKOV	143	ILMAR KESSELMANN	165	LIIS TILLMANN	183	KÜLLI LAND
104	ENE SÄINAST	124	JANIS VAHER	144	MEELIS KOPPEL	166	MARKO TOLGA	184	LAILI JÕGIAAS
105	JANEK PAULUS	125	KOIT SAMUEL	145	REIN KRAAK	167	IVAR TRAAGEL	185	TAAVI TUVIKE
106	KRISTI PAI	126	LAINE REHKLI	146	MARGUS KÜPPAS	168	AHTI TREIER	186	KÜLLI PÄHN
107	ANTI OSSIS	127	LAURI SAMASON	147	SIRLE MUISTE-MÄNNIK	169	ÜLO TÄHT	187	VIIVE TOMSON
108	MAAJA GLASER	128	RENNO PEEDEL	148	ANTI NÕLVIK			188	ÜLLAR TÄHE
109	EVAR SAAR	129	VALDO BLUM	149	PIRET OTSATALU	ISAMAA Erakond		189	LAINE RIITSAAR
110	EVE TÄHT	130	MARGUS TOOM	150	IVARI PADAR	170	AIN LÕIV	190	ÜLLAR LILLO
111	JÜRI LUKIN	131	SILJA SUIJA	151	MERLIS PAJUSTIK	171	TOOMAS LOKK	191	ÜLLE RAUK
112	KRISTJAN-KAUR VÄHI			152	VEIKO PARK	172	MAIT KIVI	192	VELLO HINN
113	ELGER JUHKAM	Valimisliit Ühise Valla Eest		153	MARGUS PETERSON	173	KULDAR JÕGEVA	193	JANEK KALLAS
114	TAAVI PERV	132	VAIDO ERMEL	154	ILMAR PLOOM	174	JAAK TRAAGEL	194	ANDRUS NEDO
115	KALMER HANNUST	133	IVAR HAABSAAR	155	KALMER PUUSEPP	175	MART KEERUTAJA	195	ENNO KALDE
116	ARGO NEEDO	134	PIRET HALJEND	156	AUNE REHEMA			196	MARKO TRAKS
117	ENNU PARKSEPP	135	EVA HELISTE	157	MEELIS REINBERG	Eesti Keskerakond		197	JAAK JUHKAM
		136	MERLIS HIRS	158	VÄINO REPP	176	RAUL TOHV		
Eesti Konservatiivne Rahvaerakond		137	HELGER HIRV	159	KOIT ROOTS	177	AGO KEIR	Üksikkandidaat	
118	ANDRES PUNT	138	AARE HOLLO	160	GEORG RUUDA	178	TERJE OTSATALU	198	ANTI KALJUMÄE

Sotsiaalkomisjoni viimase nelja aasta tööst

Võru vallavolikogu sotsiaalkomisjon on üheksaliikmeline. Volikogu valis minu sotsiaalkomisjoni juhiks ning minul oli võimalus panna kokku töömeeskond. Lähtusin kahest põhimõttest, et oleks esindatud valla erinevad piirkonnad ning võimalikult laiapõhjaline pädevus. Nii on liikmete seas hooldekodu juhataja, koduõde, tugiisik-ekspert sotsiaaltöös, pensionär, ettevõtja, piirkonnapolitseinik, sotsiaalse tundlikkusega mittetulundusühingu esindaja ja talunik. Lisaks on kõik komisjoniliikmed sotsiaalselt ja ühiskondlikult aktiivsed isikud koduvaldas ja nii mõnigi paistnud oma tegevusega silma üle kogu valla. Võin väita, et minu juhitava komisjoni liikmed on head ja empaatilised inimesed.

Esimesed kaks aastat valmistasime koostöös vallavalitsusega ette eelnõusid volikogule – kõik kehtivad määrused vajasis uuendamist ning täiendamist. Oleme alati lähtunud põhimõttest, et meie vallas ei jääks keegi kuhugi seaduse ridade vahele ning toetamata hetkel, mil seda on vaja. Oleme olnud heas koostöös Võru valla sotsiaalosakonnaga.

konna töötajatega. Vallakodaniku seisukohalt võiks võrgustik siiski efektiivsemalt toimida ning see on kindlasti järgmise nelja aastase perioodi peateemaks.

Oleme alati toetanud ning andnud võimaluse areneda Võru vallas teiste omavalitsustega seotud projektidel. Näiteks kõige enam kulus aruteltunde sotsiaaltranspordi projektile, mis on kodanike poolt hästi vastu võetud ning hetkel toimib. Kuidas tulevikus edasi – seegi on järgmise vallavolikogu ja sotsiaalkomisjoni koosseisu otsustada.

Hea riigi toel ellu viidud projekt oli „Puuetega inimeste eluruumide füüsiline kohandamine”, mille raames kohandati nelja aasta jooksul 39 kodu. Vallaelanikele on olulised ka need projektid, mis on tehtud koostöös teiste organisatsioonidega. Näiteks Päästeameti projekt „500 kodu korda”, mille raames igal aastal ehitatakse või parandatakse kahe kuni kolme pere küttekolded.

Sotsiaalkomisjoni heakskiidul otsustab vallavolikogu anda toetusi vallakodanikele. Need jagunevad

sissetulekust sõltumatuteks ja sissetulekust sõltuvateks. Kõiki puudutavad on sissetulekust sõltumatud toetused: Võru vallas saavad lapsed (kuni 16aastased või põhikooli lõpetamiseni) jõuluks kommipakid ning solidaarsusest kingime kommid ka neile lastele, kes käivad küll meie valla lasteaiades või koolides, kuid sissekirjutus on teises omavalitsuses. Meil on nagu teistelgi sünnitoetus, matusetoetus, ranitsatoetus, vastsündinutele kinkepak, edukatele koolilõpetajatele toetus ning eakatele juubelitoetus. Suureks abiks meie elanikele on olnud hooldekodu kohamaksu toetus, mida oleme valitsemisperioodi jooksul tõstnud.

Võru vald on hea vald. Sotsiaalteenuste loetelu on pikk ning katab erinevad vajadused. Sotsiaalteenuste osutamise korda oleme nelja aasta jooksul mitmel korral avanud aruteluks ning vajadusel täiendanud. Alati on lisatud võimalus nn muud sotsiaalteenused. Näiteks on olemas erakorraline toetus, mille suuruse ja korraldamise viisi otsustab vallavalitsus korraldusega juhtumipõhiselt.

Võru vallavolikogu sotsiaalkomisjon. Foto: Birgit Pettai

Meie oleme loonud võimalused. Võru valla kodanikud on hoolivad ja head märkajad, nõrgemad on hoitud ja kaitstud.

Soovisime sotsiaalkomisjoniga viimasel aastal panustada rohkem ka tervise edendamisse, kuid selleski valdkonnas on pigem teemaks olnud eelkõige inimeste turvalisus. Loodame, et unistused igasugustest seminaridest, loengutest ja rahvaüritustest saavad peagi piiranguteta turvaliselt teoks.

Tänan oma meeskonna, sotsiaalkomisjoni kõiki liikmeid. Tänan Võru valla sotsiaalosakonna kõiki töötajaid, juhatajat Angela Järvpõldu ning abivallavanemat Piret Otsatalu. Võru valla elanikele soovin head tervist ja rõõmsat meelt!

Piret Haljend
sotsiaalkomisjoni esimees

Vastseliina gümnaasiumi väikesed kodu-uurijad said hulgaliselt preemiaid

Sel aastal toimus juba ühesteistkümnendes üleriigiline 3.-6. klasside väikeste kodu-uurijate võistlus teemal „Meie pere vanad asjad“. Vastseliina gümnaasiumi väikesed kodu-uurijad, 3.-6. klassi õpilased, on juba aastaid uurimistööd kirjutanud ning sellel võistlusel osalenud.

Juba talvel alustasid 3.b klassi kodu-uurijad oma pere põnevate vanade asjade uurimist ning nende kohta käivate lugude kirjapanemist. Uurimistöodes tutvustasid õpilased erinevaid asju, mis on perele väärtuslikud. Kirjutati majadest, suitsusaunast, käsitööesemetest, õmblusmasinatest, sisustuselementidest, lauanõudest, tööriistadest, aastaid peidus olnud relvadest, restaureeritud tugitoolidest, vanadest elektroonikaseadmetest, jalutuskepi, mägede vallutamisest ning oma pereliikmete mälestustest. Kaheksa sisukat ning omanäolist uurimust saatsime märtsis Paidesse väikeste kodu-uurijate uurimistööde võistlustele.

10. septembril peeti üheteistkümnendat korda Eesti Lugemisühingu ja Järvamaa muuseumi korraldatud üleriigilise 3.-6. klasside väikeste kodu-uurijate võistluse tänapäeva ja konverentsi Imaveres. Võistlusele oli saadetud 15 koolist 109 uurimistööd. Kutse tänapäeval osalemiseks said ka Vastseliina gümnaasiumi nüüdseks juba 4.b klassi õpilased. Tänapäeval külastasid õpilased Imavere piimandusmuuseumi ja osalesid Imavere põhikoolis erinevates piimateemalistes töötubades. Õpilased said ise jäätist ja võid teha, keefiriga värvida, võinugadele mustrit põletada ja piimapakke kujundada.

Tänapäev jätkus õpilaskonverentsiga, kus tunnustati osalejaid – jagati tänukirju ja kingitusi.

Väikeste kodu-uurijate tänapäev Imaveres. Tagumises reas vasakult Jete Jessica Pilt, Keiu Einla, Samuel Künnapuu, Katre Parmen ja Pirjo Künnapuu. Esimeses reas vasakult Karl Markus Kuus, Jaagup Ots, Helena Lõiv ja Tanel Tuvike. Foto: Kertu Torn

Kuus noort kodu-uurijat said oma uurimistööd tutvustada. Vastseliina gümnaasiumi õpilane Jaagup Ots tutvustas oma onu Arno püsse ja nendega seotud lugusid.

Rõõm oli suur, kui tunnustamisel kõlasid üksteise järel Vastseliina gümnaasiumi õpilaste nimed. Tänukirja noorte kodu-uurijate võistlusel osalemise eest sai Katre Parmen, kelle juhendajaks oli tema ema Astrid Linke. Ajakirja Hea Laps eripreemia pälvisid Tanel Tuvike, kelle juhendajaks oli õde Triinu Tuvike ning Jete Jessica Pilt, kelle juhendaja ema Keiu Einla. Järvamaa muuseumi eripreemiad said Tanel Tuvike ja Jaagup Ots. Tanel Tuvikese tööd juhendas õde Triinu Tuvike ning Jaagup Otsa juhendajateks olid vanemad Kerttu Laane ja Hannes Ots. Eripreemia sai ka Samuel Künnapuu, keda juhendas tema ema Pirjo Künnapuu. Samueli töö pälvis ka eripreemia parima kujunduse eest.

Mõlemast vanuserühmast, 3.-4. klass ja 5.-6.klass, valis žürii välja võidutööd. Nelja võidutöö autoriteks olid Vastseliina gümnaasiumi 4.b klassi õpilased: Jete Jessica Pilt, keda juhendas ema Keiu Einla, Helena Lõiv, keda juhendas ema Merle Päck, Mariin Kooser, kelle juhendajaks ema Mari Mandel ning Karl Markus Kuus, keda juhendas ema Tiina Sisask. Õpilasi innustas, toetas ja aitas tööd uurimistööde vormi valada klassijuhataja õpetaja Kertu Torn. Olgu veel öeldud, et võistluse juhend näeb ette, et uurimistööd kirjutatakse käsitsi.

Uurimistööd kirjutanud õpilased tõesid, et kodu-uurimistöö koostamine ja kirjapanek pani mõistma, kui tähtis on mälestusi koguda ja kirja panna. Uurimistööd aitavad mäletada ka tulevikus.

Kertu Torn
Vastseliina gümnaasiumi
huvijuht ja klassiõpetaja

Kääpa põhikooli õpilased osalesid õpihuvilaagris

Kääpa koolis algas uus õppeaasta seekord teisiti. Kohe tarkusepäevast järgmisel hommikul startis kolm õpihuvilaagri rühma, kus osales 3.-6. klassi 48 tegutsemishimulist noort. Igati võimsa ja ägeda programmi valmistasid ette ja õpetajaid koolitasid Ahhaa teaduskeskuse ning Rakett 69 teadusvõistluse meeskonnad. Nuputamist, koolitarkust, loovust ja sõbralikku koostööd nõudvate käed-külge ülesannete vahel sai mängida, suhelda ja pisut puhata. Põnevust, nalja ja ahhaa-elamusi jätkus nii õpilastele kui õpetajatele.

Kolm tegusat laagripäeva möödusid kosmilise kiirusega. Kõik oli nagu päris Rakett 69 saates, ainult et välja

Rekett 69 õpihuvilaagris osalenud õpilased. Foto: Kääpa kooli erakogu

ei hääletatud kedagi ja lõpuks võitsid kõik. Laagri viisid läbi Kääpa kooli õpetajad Ere, Taavi ja Aiki. Sügisel on oodata 7.-9. klassi laagrit.

Aiki Jõgeva
Kääpa põhikooli bioloogia, keemia
ja inglise keele õpetaja

Kääpa põhikooli hakkas juhtima Tarmo Tammes

Kääpa põhikooli endine direktor Rait Laatsit (vasakul) ja uus direktor Tarmo Tammes (paremal). Foto: Birgit Pettai

Augusti lõpul asus senise Kääpa põhikooli direktori Rait Laatsiti asemele Kääpa põhikooli juhtima 46-aastane Tarmo Tammes.

Pärnu kandis sündinud ja kasvanud Tammes on suure osa elust elanud Kreekas Thessalonikis ning viimasel 15 aastat Kagu-Eestis Râpinas.

Tarmo Tammes on õppinud teoloogiat, ajalugu ja pedagoogikat. Ta on teeninud vaimulikuna, olnud erinevates ametites kirikute juhtorganites nii kodu- kui välismaal ning töötanud ka riigiametnikuna. Õpetamise tööd on Tammes teinud kõrg- ja üldhariduskoolides, kus ta on õpetanud ajalugu ja ühiskonnaõpetust ning erinevaid valikaineid. Kui õppepraktikad sisse arvestada, siis pole tema sõnul talle võõrad ka algkool ja lasteaed.

„Mul on elus vedanud – ma olen saanud alati teha tööd, mis mulle meeldib. Seega võiks Konfutsiuse mõtte tera: „Vali endale töö, mida armastad ja sa ei pea enda elus päevagi töötama“ meenutades naljatlemisi öelda, et ma pole pidanud elus päevagi töötama,“ rääkis Tammes.

„Mõned aastad tagasi hakkas vähehaaval küpsema tunne, et on aeg tööelul edasi liikuda ja 2019. aastal sai minust koolijuht Ida-Virumaal Sinimäe põhikoolis, kus töötasin kuni Kääpa kooli tulekuni,“ jutustas vastne Kääpa kooli direktor, kelle jaoks oli Sinimäe koolis põnev ja kogemusterohke aeg. Kagu-Eestisse jäänud kogudused, mida ta tänaseni teenib, ajendasid teda aga leidma töökohta kodule lähemale, sest pidev edasi-tagasi sõitmine muutus kurnavaks kõigi jaoks.

Võrus on Tarmo Tammes alustanud ka oma vaimulikuteed. Lisaks teenis ta noore vaimulikuna enne Kreekasse suundumist lühikest aega Setomaal. Juba siis sai sinne maanurk talle südamelähedaseks.

„Kääpa on kohana Tammest kui ajaloolast alati võlunud oma ürgsusega. Kääpaga seob teda omasõnul tema lemmik Võhandu jõgi, mille kaldal asuvad nii teda kui ajaloolast võlunud ürgne Kääpa küla kui ka tema kodu Râpinas.

Tammese hobide hulka mahub lisaks raamatutele rändamine metsades

jõgedel ja mägedes uitamine, tõlkimine, erinevad käsitööd ning veidi ka tehnika ning muusika. „Uuesti avastatud vana asjana on mind hiljuti hakanud köitma analoogfotograafia saladused ja võlud,“ lisas Tammes.

Kääpa kooli uue juhina on Tarmo Tammese sõnul esimeseks eesmärgiks siinse koolipere ja tegemistega ning kogukonnaga sügavamalt tutvavaks saada. „Samuti on vaja anda kooliperele aega uue juhiga harjumiseks. Kui aeg küpseks saab, küll siis saame koos kooliperega suunda ja eesmärgi seada,“ loodab direktor.

„Väljakutsed on meie elus ja töös alati olemas. Millised need saavad olema Kääpa koolis, seda näitab aeg. Võib arvata, et põhiosa neist on sarnased ülejäänud Eesti haridusmaastikuga, kui keelekümbluse ja muud piirkondlikud eripärad kõrvale jätta. Kool kui selline on juba oma olemuselt intensiivselt dünaamiline, kiirelt muutuv ja arenev nähtus, mida ei ole vaja koormata muutustega muutuste enda pärast. On ütlema tagi selge, et alati saab midagi paremaks või veelgi paremaks teha, kuid kõige selle juures vajab kool ennekõike mõnusat rahu, et õpetajatele ja noortele loomumane loomerahutus jõuaks noortes ka õisi ja vilju kanda. Koolijuhi roll ongi vast eelkõige hea töö- ja õpikeskonna kujundamine ja säilitamine, et õppijal oleks kerge õppida ja õpetaja mahti oma tööd teha. Sihid, mulle vähemalt esmapilgul tundub, on Kääpa koolis hästi paigas,“ pajatas Tammes.

Ka ütles vastne direktor oma esimeste nädalate nähtu ja kogetu põhjal Kääpa koolis, et teda köidab selle kooli juures enim südamlilik hool, pühendumus ja mõnu, millega õpetajad seda kooli „teevad“. Lisaks sooja südame ja avatud meelega rõõmust pakatavad noored, kes vastutulijaid särasi silmselt tervitavad. „See on tõeliselt ilus, kuidas kogu kooli meeskond vastu mu elkäija, direktor Rait Laatsiti südamesoojus, millega ta kooliperet on ümbritsenud. Tunnen suurt au, et saan võtta tööjärje üle sellise koolijuhi käest, nagu tema,“ on Kääpa põhikooli uus direktor Tarmo Tammes rõõmus.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Peidus pärand – Vastseliina unustatud kalmistud

Kes minevikku ei mäleta, elab Ktulevikuta. Seda teadis juba Juhan Liiv – meie loodust ja inimhinge ühendav ja ülendav luuletaja. Kui tulevik on määramatu ning vahest isegi hirmutav, on mõistlik pidet otsida neilt, kes elasid ja tegutsesid enne meid. Mis motiveeris meie esivanemaid keeruliste olude kiuste nagu sõjad, nälja ja pandeemiad andma endast parim? Ehk on see kindel usk tulevikku, lootus järeltulijatele pärandada parem maailm.

12. septembril, muinsuskaitsepäeva raames ja vanavanemate päevast inspireerituna tuli grupp ajaloo huvilisi jalutuskäigule mööda Vastseliina kandi vanu ja kohati unustatud kalmistuid. Seltskond oli kirju, kõige pisemad ajaloo huvilised läbisid matka titevankrites. See annab lootust, et mälestused päranduvad edasi uutele põlvetele. Jutud ja teadmised sidusid kokku arheoloog Mirja Ots, muinsuskaitse Tiina Pettai ja jutuvestja Kaja Tuul ning samuti retkel osalejad, kes elavad siin pärimuskildudega kogu matka.

Peale alevikus asuva Katariina kalmistu külastasime Kassi kõrtsi juures asuvaid kääpaide, mis olid kasutusel üle tuhande aasta tagasi. Möödusime endisest koolerakalmistust, kus leidsid viimase puhkepaiga 1830ndate pandeemiaohvrid. Kui tänane koroonanakkus nõuab Eestis elu umbes 1% haigestunutest, siis tolleaegses Liivimaa kubermangus oli suremus kuni 40%, Venemaa lõunaosas koguni 90%. Eks viimase näite numbrid kajastavad muuhulgas ka meditsiini taset. Sel kaugel ajal andis oma panuse haiguse ohjamisse ka noor arst Kreutzwald.

Vastseliina saksa kalmistut ja Liphardi kabelit külastades üllatas meeldivalt kabeli sisemus. Nõukogude ajal kasutati mõisnike viimast puhkepaika naftalaona, ulatuslikust kalmisturüüstest andsid märku lõhutud katked ristidest ja krüpti heidetud

Kaja Tuul

Muinsuskaitsepäev Vastseliinas. Foto: Ago Ruus

inimluud. Nüüdseks on kalmistu niidetud, kabel korrastatud ja mõisniku säilmed saanud väärrika puhkepaiga kabelis. Samuti on restaureeritud kirstukaunistused. Paljud kodukandi inimesed on andnud sellele paigale tagasi oma väarikuse. Suur kummardus kõigile! Hästi tunnevad end selle pühapaiga seintel talvituvad leinaliblikad, kellest üks võttis nõuks tänutäheks paar tiiru ümber meie seltskonna lennelda.

Kalmistul puhkab rōugete tõttu lahkunud kirjamees Victor Julius Stein, kelle sulest ilmus eesti üks esimesi näitemänge ja arvukalt rahvaluule üleskirjutusi. Ta oli surres kõigest 31aastane. Samuti asub kalmistul värvikate kirikutegelaste Masingute perekonna viimane rahupaik.

Viimaseks unustatud pärlik jäi niinimetatud Serga matus. Täpsemalt teadmata algusajaga kalmistult leiti kevadel vana hauakivi katked. Kumu mehest, kes tsaari jutul käis ning kelle seetõttu kadetud mõisnikud mürgitasid, paigaldas külarahvas hiigelsuure valge hauakivi. Seda kinnitas üks 1929. aasta ajaleheartikkel. See oli Peter Sarniti viimane puhkepaik, kes sängitati Sergale 1840. aastal. Olid ikka hakkajad mehed need Vastseliina omad! Ajal, mil kirjaoskus veel normiks ei olnud ja reisiminegi aega ja ohtu rahalisi vahendeid nõudis, läks üks talumees keisri enese jutule. Ja ikka selleks, et tulevastel põlvetele parem oleks.

Nagu krooniks imeilusale soojale ja päikeselisele pühapäevale, andis taevataat äikesekõmina ja äkilise vihmavalinguga märku, et suvesoojus võib olla üüriline nagu elu. Surma ja elu ringmäng looduses on maailma loomulik seaduspärasus. Kalmistu pole koht, mida karta ja võõristada, vaid pühapaik mõtisklemiseks ja hingerahuks.

Kurenurme külaselts tähistas 20. tegutsemisaastat

Kurenurme külaseltsil täitus Kkäesoleva aasta algul 20 aastat sellest, kui moodustasime seltsingu. Esimesed kaks aastat tegutsesime seltsinguna, aga edasi juba Kurenurme külaseltsina.

Oleme projektide kaasabiga ja endise Sõmerpalu valla toetusel renoveerinud Kurenurme kogukonnale mõnusa kooskäimise koha. Samuti oleme korraldanud kogukonnale aastaringselt erinevaid üritusi ja väljasõite teistesse maakondadesse. Oma 20. sünnipäeva tähistasime 11. septembril toimunud väljasõiduga Peipsi äärde Sibulateele. Giid Meeli tegi meile huvitava ringreisi Alatskivi lossi ja külastasime erinevaid muuseume. Lisaks tutvusime õigeusu kiriku kommete ja tegemistega. Oli meelde jääv päev koos toreda seltskonnaga. See annab jõudu edaspidisteks tegemisteks.

Kurenurme külaseltsi liikmed ja nende sõbrad. Foto: Jüri Lukin

Rõõm on ka kogukonnale teatada, et kohaliku omaalgatuse programmi 2021. aasta kevadvoorust taotlesime toetust seltsimaja teisele korrusele õhksoojuspumba soetamiseks ja saime positiivse vastuse. Meie projekt rahastati

ja nüüd on meil seltsimajas ruumid pidevalt soojad. Ootame külastajaid!

Laine Rehkli
Kurenurme juhatuse liige

Tänavuse Kangro kirjanduspreemia sai Erkki Koort

18. septembril andis Võrumaa arenduskeskus Vastseliina piiskopilinnuses kirjanik Erkki Koortile üle 32. Bernard Kangro nimelise kirjanduspreemia. Kirjanduspreemia sai Koort keskaegsa käsitleva raamatutrilooogia eest, kuhu kuuluvad seikluslood "Kättemaks Kirumpääl" (2018), "Veritasu Tartus" (2019) ja "Salakuulaja Vastseliinas" (2020). Erkki Koort on oma kolme raamatuga toonud esimesena Eesti kirjanduses pildile Kirumpääl linnuse ja küla, kus keskajal elas ligi 600 inimest. Samuti varustab ta oma silmaringi laiendamiseks huvitatuid kesk-aegse Tartu, Kärkna kloostri ja Pihkva kirjeldustega.

Oma viimases raamatus "Salakuulaja Vastseliinas", millega tegelikult peaks trilooogia lugemist alustama, loob ta värvika ajastutruu pildi Vastseliina linnuse ja küla ning Misso kandis asunud Pugola, kust peategelane

Markus pärit oli, keskaegsest argipäevast.

46-aastane Erkki Koort kolis mullu tagasi Võrumaale Kündja külla. Praegu juhib ta sealt nii Sisekaitseakadeemia sisejulgeoleku instituuti kui ka ajalehe Postimees uuriva toimetuse taasloomist.

Kangro preemia antakse igal aastal kätte Bernard Kangro sünniaastapäeval. Antsla lähedalt Oe külast pärit Bernard Kangro (18.09.1910–25.03.1994) nimelist kirjanduspreemiat antakse Võrumaal välja aastast 1990, kui selle esimeseks saajaks oli Kangro ise. Preemia rahaline väärtus on tänavu 500 eurot ning pärast maavalitsuste kaotamist kureerib preemia andmist Võrumaa Arenduskeskus.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Tänavuse Bernard Kangro nimelise kirjanduspreemia saanud Erkki Koort. Foto: Ago Ruus

Metsajaani katastriüksuse detailplaneeringu eelnõu pandi avalikule väljapanekule

Ajavahemikul 18. oktoobrist kuni 16. novembrini 2021 toimub Metsajaani katastriüksuse detailplaneeringu eelnõu avalik väljapanek.

Ligikaudu 3300 m² suurune planeeringuala asub Kõvera järve idakaldal Metsajaani katastriüksusel (tunnus 54701:002:0058) hoonestatud kinnistute vahel. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Kõvera järve ehitus-

keeluvööndi vähendamiseks ning antakse ehitusõigus üksiklamu ja abihoone ehitamiseks.

Arvestades kavandatud tegevuse mahtu, iseloomu ja paiknemist ei saa eeldada detailplaneeringu elluviimisel ja hoonete ning rajatiste sihipärase kasutamisega seonduvat olulist keskkonnamõju. Keskkonnaamet andis 24. septembril 2021 nõusoleku Kõvera järve ehituskeeluvööndi vähendamiseks.

Avaliku väljapaneku ajal saab eelnõuga tutvuda Võru valla veebilehel: <https://voruvald.kovtp.ee/metsajaani-detailplaneering> ning paberkandjal tööaegadel Võru vallavalitsuses ruumis 209 ja Orava raamatukogus.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist

Parksepa keskkooli saavutused

Mitmevõistluse finaalis osalenud Parksepa keskkooli õpilased ja neid juhendanud õpetajad. Foto: Mumm

T 10 Olümpiastarti 50. võistlus-hooaeg oli jagatud tavapärase nelja etapi asemel kolmeks etapiks. Esimene etapp oli 14. juunil Võru spordikeskuses, teine 20. juunil Pärnu rannastaadionil ja kolmas etapp toimus 29. augustil Tartu Tamme staadionil. Mitmevõistluse finaali leidis aset 3.-5. septembrini Kuressaares.

Mitmevõistluse finaalis võistlesid TN kuuevõistluses Laura Jõõger ja Ketter Kasuk, TV kaheksavõistluses Kertu Haak ja Berta Tsirk, PN üheksavõistluses Kevin Kenk ja Romek Niilo ning PV üheksavõistluses Mattias Aniott ja Theodor Krull. Parksepa keskkool võistles väikeste koolide (kuni 250 õpilast põhikooli osas) arvestuses.

Mitmevõistluse finaali pääses kuus üksikaladel parima tulemuse saavutanud kooli. Meie kool alustas finaali esimeselt kohalt. Lähimateks konkurentideks olid Heimtali ja Holstre põhikooli ühendvõistkond

ning Orissaare gümnaasiumi ja Tornimäe põhikooli ühendvõistkond. Kokkuvõttes saavutasime Parksepa keskkooliga teise koha Heimtali ja Holstre põhikooli ühendvõistkonna järel ning Orissaare gümnaasium ja Tornimäe põhikooli ühendvõistkonna ees.

Meie kooli parimana sai Theodor Krull PV üheksavõistluses teise koha 8019 punktiga. Lisaks mitmevõistlejatele andsid kooli võistkonna tulemusele panuse üksikaladel Kristover Kindsiveer, Marten Verner Misnik ja Natali Kulaga. Kõik õpilased andsid tubli panuse vabariiklikel ja ka eelnevalt toimunud maakondlikel etappidel ning tegid palju isiklikke rekordeid.

Võistkonda juhendasid Sirje Hütt ja Margus Koor.

Margus Koor
Parksepa keskkooli kehalise kasvatuse õpetaja

Merike Niitmets suunab noori ja pakub neile mitmekülgset tegevust

Puiga rühma kodutütred ja noorkotkad ning nende eestvedaja ja eeskuju rühmajuht Merike Niitmets tegutsevad deviisi all „Alati valmis!“. Särtsakalt ja naerusuiselt, samas ka nõudlikult on Merike juhendanud ja suunanud noori ning pakkunud neile mitmekülgset tegevust.

Puiga rühm loodi 2017. aastal. Toona oli seal 22 liiget, tänaseks on rühmas 25 liiget. Noorte isamaaline kasvatus ning eluks vajalike oskuste arendamine on olnud Merikesele olulised. Oma teadmisi ja oskusi on ta jaganud lastele nii õppepäevadel, laagrites, matkadel, aga ka pidulikel koondustel. Koos on tehtud sporti, harjutatud ja õpitud sõlmede tegemist, telgi püstitamist, täpsuslaskmist, aerutamist, suusatamist jpm. Lisaks praktilistele oskustele on noorkotkad ja kodutütred usinasti harjutanud ka kabe- ja malemängu ning eakaaslastega võistlustel mõõtu võtnud. Merikese juhendatud

Merike Niitmets. Foto: Puiga kooli erakogu

noorkotkastel ja kodutütardel on oskusi ka metsas orienteerumiseks ja toimetulekuks.

Suur tänu, Merike Niitmets!

Merike Lipp
Puiga põhikooli huvijuht

Võru maakonna noorte suvepäevad toimusid sel aastal Võru vallas

Võru maakonna noorte suvepäevad on traditsiooniline kogu maakonna noorteüritus, mida rotatsiooni korras korraldavad kõik Võru maakonna kohalikud omavalitsused. Sel aastal oli korraldamise järg Võru valla ja Võru linna käes.

Võru maakonna noorte suvepäevad toimusid 11.-12. augustini Kääpal Võhandu puhkekeskuses. Kohal oli 82 noort ja noorsootöötajat. Kahe päeva jooksul toimusid noortele erinevad koolitused, töötoad ja loovad tegevused. Nii said noored endale T-särgi disainida, kuulata Epp Kärtsini seksuaalkasvatustlikku loengut ning oma loovust proovile panna koostöös teiste noortega muinasjutte lavastades. Võistluselamusi pakkus tuletõrjeolümpia ning teised võistlused Võhandu puhkekeskuse territooriumil. Liiklusalaseid teadmisi jagas maanteeamet oma töötoas. Mõlemal päeval toimusid noortele olulistel teemadel vestlused kontaktterapeudi Pille Kriisiga.

Suvepäevade ettevalmistuse käigus viidi läbi Võru maakonna noorte suvepäevade lipukavandi konkurss, kust 15 esitatud kavandi seast valiti enim hääli saanud kavand. Suvepäevad avati lipu heiskamisega ja lõpetati lipu langetamisega ning piduliku üleandmisega järgmisele korraldajale. Järgmised suvepäevad toimuvad Rõuge vallas.

Võru maakonna noorte suvepäevade raames tunnustas Võrumaa arenduskeskus noortevaldkonna tublimaid. Tunnustused anti välja järgmistes kategooriates:

- aasta noorsootöötaja 2021 – Mari Mandel;
- aasta koostöö noorsootöös 2021 – noortekeskuste kevadine osturalli – Jaanika Orav ja Airi Parv;
- aasta tegu noorsootöös – Urvaste kooli korraldatud õpilasmalev HEV õppijatele. Meeskonda kuulusid: Ellen Varov, Rainer Kaseväli, Kaja Roots, Inge Salumaa, Jaanika Käst;

- aasta noor – Triine Beate Tagamets;
- pikaajaline panus noorsootöösse – Karel Saarna;
- esile tõstetud kogukondliku panuse eest – Timo Kudre.

Tunnustused andsid üle Võrumaa arenduskeskuse juhatuse liige Tiit Toots, Võru abilinnapea Sixten Sild ja Võru vallavanem Kalmer Puusepp.

Tunnustamise pidulikuma osa avas Trio Vegetale, muusikalise meelelahutuse eest hoolitses diskor Emil Aništšenko. Öhtu peaesineja oli Antsla noorteansambel Kärbikud. Kogu üritust modereeris Võrumaa noor Johannes Peetsalu.

Võru maakonna noorte suvepäevade toimumist rahastasid haridus- ja noorteamet, Võru vallavalitsus, Võru linnavalitsus ja Võrumaa arenduskeskus.

Sirle Muiste-Männik
noorsootööspsialist

Tänavu Kääpal toimunud Võrumaa noorte suvepäevadel osalenud noored ja noorsootöötajad. Foto: Birgit Pettai

Eelmisel poolaasta sündis Võru vallas 50 last

29. septembril toimus Võru kultuurimajas Kannel Võru vallas 2021. aasta jaanuarist kuni juulini sündinud laste lusikapidu. Sel perioodil sündis Võru vallas 50 last, kellest peol osales 27 last koos vanematega. 27 poisi seast olid populaarsemad esinimed Keron ja Sebastian ning 23 tüdruku seas populaarseim esinimi Lenna. Selle aasta esimeses pooles sündisid ühed kaksikupoisid ja ühed -tüdrukud. 2020. aastal sündis samal perioodil 46 last. 01.10.2021 seisuga on Võru vallas registreeritud 86 lapse sünd.

Tordi, hõbelusika, kaisukiisu ja raamatud uutele vallakodanikele andis üle Võru vallavanem Kalmer Puusepp. Vallavanem ütles, et tegemist on Võru vallale väga tähtsa sündmusega. „Lapse sünd siia ilma on üks imeline asi. Ma usun, et selle nimel tasub pingutada,“ ütles Kalmer Puusepp oma tervituskõnes lapsevanematele.

Lusikapidu juhtis Võrumaa arenduskeskuse kultuurispetsialist Kristi

Võru vallavanem Kalmer Puusepp kingitust üle andmas Alari Ilvesele. Alaril on süles poeg Armin ja kõrval poeg Andre. Foto: Birgit Pettai

Vals. Pisikese kontserdi andsid Lasva lasteaia Pargihaldjas laulu-, tantsu- ja pillilapsed. Laulda ja tantsida said ka lapsevanemad, kui Lasva lasteaia Pargihaldjas muusika- ja liikumisõpetaja Annika

Eliste jagas praktilisi näpunäiteid, lapsega tegelemiseks.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Vallaraamatukogu sai direktori

21. septembril alustas Võru vallaraamatukogu direktorina tööd Marika Kraani.

Marika on sündinud Raplas, õppinud Haanja põhikoolis ja Võru keskkoolis. Ta on lõpetanud TÜ Viljandi kultuuriakadeemia raamatukogunduse eriala ja TÜ filosoofia teaduskonna infokorralduse magistriõppe. Õpingute käigus on ta omandanud raamatukogunduse praktilised kogemused Rahvusraamatukogus, TÜ Raamatukogus ja Haanja raamatukogus. Haanja raamatukogu praktika raames koostas Kraani ka põhjaliku Haanja raamatukogu kroonika ning Haanja rahvaraamatukogu seltsi Koit asutajaliikme isikunäituse “Enno Piir 100”.

Marika Kraani sõnul tekkis tema huvi raamatute vastu lapsepõlves, kus kodunt paarikümne meetri kaugusel olevas külaraamatukogus veetis ta oma vaba aega. Ka tema lapsepõlvkodu oli täis raamatuid, sest Marika matemaatikaõpetajast ema suurim kirg läbi elu oli lugemine.

Kui küsisin, et mis on viimane raamat, mille ta on läbi lugenud, ütles Kraani, et luges äsja Delia Owensi romaani “Kus laulavad langustid”. “Läbi aegade on üheks lemmikraamatuks jäänud Margaret Mitchelli raamat “Tuulest viidud”, samuti paljud Eesti autorite teosed,” ütles vastne vallaraamatukogu direktor. Hea raamatu ülesleidmiseks soovib vallaraamatukogu direktor alati usaldada ka raamatukoguhoidjat ning uurida raamatukogude laenutuste edetabeleid.

Oma visioonis Võru vallaraamatukogude edasisest arengust tahab uus juht hea seista, et kõik Võru valla elanikud saaksid osa raamatukoguteenustest parimal võimalikul moel. Ta usub, et valla raamatukogud jätkavad tööd ühise meeskonnana ja eesmärgiga, et külastajate elu oleks veelgi mit-

Võru vallaraamatukogu direktor Marika Kraani. Foto: Erakogu

mekesisem ja sisukam. “Isiksust arendav huvitegevus, kirjandusüritused, koostöö noortekeskuste, koolide ja lasteaedadega ning ühisüritused külakeskustega on jätkuvalt raamatukogutöö osaks, mille nimel tuleb pingutada,” sõnas Võru vallaraamatukogu uus direktor Marika Kraani. Lisaks loodab uus juht, et tee raamatukokku leiavad ka need, kes siiani raamatukogu lugejad ei ole.

Seoses uue direktori leidmisega muutuvad ka lahtiolekuajad vallaraamatukogus. Vallaraamatukogu on avatud esmaspäeviti,

kolmapäeviti, neljapäeviti ja reedeti kella 11.00–17.00 ning teisipäeviti kella 10.00–18.00.

Võru vallaraamatukogus laenutab raamatuid ka raamatukoguhoidja Karis Kuuseorg. Vallaraamatukogu üldtelefon on 785 0515. Direktori Marika Kraaniga saab ühendust telefonil 5350 2813 või e-posti aadressil marika.kraani@voruvald.ee

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Võru vallaraamatukogu annab lugemissoovitusi

Võru vallaraamatukogust annab sel kuul lugemissoovitusi raamatukoguhoidja Karis Kuuseorg. Need on järgmised:

Põhjamaa romaan:

- Anne B. Radge “Tütar” (Neshovi saaga kuues raamat).

Eesti kirjandus:

- Eet Tuule “Rästikuvälu”;
- Heino Viik “Kõik võib veel hästi minna”.

Armastusromaanid:

- Clare Chambers “Väikesed naudingud”;
- Colleen Hoover “Mõrad südameelu”;
- Nora Roberts “Peidupaik”.

Põnevusromaanid:

- Lisa Unger “Pihtimused 19.45 rongis”;
- B. A. Paris “Terapeut”.

Krimiromaanid:

- Nele Neuhaus “Elavad surnud”;
- M. C. Beaton “Valetaja surm”.

Ajaloolised romaanid:

- Ben Macintyre “Agent Sonja”;
- Aarne Biin “Murrujoonel”;
- Winston Grahami üheksas Poldarki raamat “Möldritants”.

Mudilastele ja algklassidele:

- Cindy Wume “Raamatupoekass”;
- Liis Sein “Kartlik rebasepoeg”;
- Lisa Papp “Madli-Liis ja teraapiakoer”;

- Katri Kirkkopelto “Popi ja pahur päev”;
- Helena Koch “Kartuli kuningriik”;
- Mika Keränen “Armando ja Ahjulinnud”;
- Ilmar Tomusk “Kops läks üle maksa”;
- Timo Parvela “Ella ja sõbrad distantsooppel”.

Spordisõpradele:

- Roland Lazenby “Michael Jordani elu”.

Karis Kuuseorg
Võru vallaraamatukoguhoidja

Rahvaraamatukogu-võrgustiku sügissemestri avapäev toimus muudatuste tuules

2021. aastal on Võrumaa rahvaraamatukogude võrgustikus toimunud suured ja olulised muudatused. On moodustatud kaks vallaraamatukogu – Setomaa ja Võru vallaraamatukogu.

Setomaa vallaraamatukogu koosneb viiest raamatukogust: Meremäe, Obinitsa, Saatse, Mikitamäe ja Värsk. Viimase kogu on hetkel konteinerites ja ootab uutesse ruumidesse kolimist. Lugejaid teenindatakse vallavalitsuse ruumides. Setomaa vallaraamatukogu direktor on Egle Põldmets ja oktoobris asub raamatukoguhoidjana tööle Heli Kõllamägi. Mikitamäel osutab raamatukoguteenust Triin Kuusemets.

Võru vallaraamatukogu on endine Parksepa raamatukogu. Struktuuris olevad Puiga, Kirepi, Vastseliina, Osula, Lasva, Kääpa, Orava, Sõmerpalu ja Vana-Vastseliina raamatukogud on ümber nimetatud haruraamatukogudeks. Raamatukoguteenust osutatakse Otsa, Hanikase ja Loosi teeninduspunktides, neist viimast haldab Loosi kandi selts. Võru vallaraamatukogu direktoriks on Marika Kraani, raamatukoguhoidjana töötab Karis Kuuseorg. Orava haruraamatukogu ja Hanikase teeninduspunkti perenaine on Mari Lehes.

Enamus uutest ja vanematest võrgustiku liikmetest said kokku 15. septembril sügissemestri esimese koosolemisena õppereisil Kirepi ja Loosi raamatukogudes. Tuuli Eksin tutvustas kolleegidele oma kogu ja tegevusi ning Verijärve legendi. Rõõmsalt võeti ette hommikuvõimlemise aseainena retk Verijärve matkarajale. Edasi sõideti Loosi raamatukokku, kus raamatukoguhoidja Siiri Mägi tut-

vustas oma raamatukogu. Eriliselt paelusid pilku põrandamaalingud eriolukorra mälestusmärkidena. Siiri Mägi oli palunud sooja ja hubasessse seltsimaja saali Ago Ruusi, kes tutvustas oma imelist raamatut „Vana Võromaa päevapiltnikud”, mille jaoks ka raamatukogude töötajad andsid fotodega oma panuse. Samuti seletas Ago Ruus lahti saalis olevat fononäitust „Vana Loosi. Inimesed”.

Tutvuti võrgustiku uute liikmetega. Kultuuriministeeriumi tänukiri anti üle Linda Allasele Saatsest, Vaike Rätsepale Tsoigost ja Ülle Siskale Rõugest. Päeva kroonis Eesti raamatukoguhoidjate ühingu tunnustusüritus – parima maaraamatukoguhoidja valimine. Kolleegid esitasid nominentideks Evi Taali Krabi ja Haanja raamatukogudest, Tea Kallaste Lasva raamatukogust ja Otsa teeninduspunkti ning Saima Telli Kuldre ja Urvaste raamatukogudest. Hääletuse tulemusena tunnistati parimaks maaraamatukoguhoidjaks Võru maakonnas 2021. aastal Saima Tell. Hinnati tema tegevust mõlemas raamatukogus ja Uue-Antsla laenutuspunktis, tööd vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjoni liikmena ning traditsioonide hoidmist.

Võrumaa raamatukoguvõrgustiku sügissemester jätkub külaskäiguga renoveeritud Rõuge raamatukokku ning biblioteraapia loenguga.

Soovin kohalikele omavalitsusjuhtidele, raamatukogude töötajatele, lugejatele ning toetajatele kõigile sisukaid raamatukogupäevi!

Inga Kuljus
Võrumaa keskraamatukogu direktor

Võrumaa rahvaraamatukoguvõrgustiku sügisseminari raames tutvuti Loosi raamatukogu tegemistega. Foto: Signe Pärnaste

Sulbi laulunaised tegid kontserttuuri Pühajõe piirkonna suuremates külates Viitka küla püsib traditsioonides

Sulbi vokaalansambel Helin tähistas augustis Eesti Vabariigi taasiseseisvumise 30. aastapäeva kontserttuuriga. Esineti oma kodukandi viies suuremas külas: Järveres, Sõmerpalus, Sulbis, Osulas ja Kurenurmes. Kaasatud olid kohalikud seltsid, pillimehed ja muusikaarmastajad. Eesmärgiks oli oma piirkonna kultuurirahvaga kokku saada, koos laulda ja rõõmustada elu üle vabas riigis.

Esimene kontsert toimus Järvere külas Sõmerpalu hooldekodu väliplatsil. Laulunaissi oli tulnud tervitama lisaks hooldekodu rahvale Järvere külaselts, Parksepa rahvamaja esindajad ja põline Järvere küla mees Tõnu Vaask. Tõnu on olnud kogu elu metsamajandaja, metsäilem, trompeti- ja metsasarvevirtuoso. Ta kinkis ansamblile enda koostatud metsalaulude kogumiku. See sisaldas ka teiste hulgas laulu „Pühajõgi“, mille sõnade autor on Eduard Lehist ja viisi autor Tõnu Vaask ise. Tervis ei lubanud seekord Tõnul pilli puhuda, aga Järvere rahvas saab oma kauni Vagula järve äärsel külaplatsil veel kindlasti Tõnu trompetihääli kuulda.

Peale paari laulu avanesid taevaväravad ja kallasid rahva üle äikesevihmaga, aga pidu jätkus hooldekodu eeskojas. Käterätid õlgadel ja soe tee tegid tuju rõõmsaks ja akordioni saatel said kõik laulud lauldud. Eriti meeldejääv oli kohtumine endise Sõmerpalu valla aukodaniku Jaan Reimaniga, kes oma vanaduspäevi seal veedab. Jaaniga koos lauldi Sulbi hümnid. Just tema oli see mees, kes mõned aastad tagasi selle vana rahvaliku laulu Sulbi vokaalansamblile kinkis. Juhendaja Kristi kirjutas Jaani ettelaulmise järgi üles sõnad ja pani viisi paberile. Nüüd on see püsirepertuaaris ja lauldakse seda uhkusega nii Sulbis kui kaugemal.

Sõmerpalu hooldekodu elanikud ja töötajad on pidanud elama kaua aega viirusehirmus, suletuses ja ettevaatlikkuses. Meie eesmärgiks oli neile veidi oma muusikaga rõõmu pakkuda ja see õnnestus. Vastuvõtt oli soe ja südamlilik.

Teine päikseline kontsert oli Sõmerpalus. Siin laulsid naised lustiga laulu „Sõmerpalus Leoki pere juures“. Perele Leokid on tänu motosportidirele teinud Sõmerpalu kuulsaks üle maailma. Sõmerpalu motohall ja krossirada toob siia külla palju sportlasi ja külalisi. Sulbi laulunaised tellisid selle laulu sõnad Võru linnast pärit noorelt mehelt, kelle nimi on Toomas Mee. See on kohaliku rahva kiituslaul sellele tublile perele.

Meiega koos rõõmustasid Sõmerpalu kuulajaid Katrin Soon kandlel ja Pühajõe piirkonna kuulsaim pillimees Harri Lindmets. Katrin Soon on pärimusmuusik, Kärjala küla naine ja mängib väikekannelt. See on pill, mille ajalugu saab mõõta paari

Sulbi vokaalansambel Helin. Foto: Tiina Männe

tuhande aastaga. Katrin juhendas ka aastaid Kärjala pärimusringi ja kasvatas üles oma külas põlvkonna uusi rahvakultuuri- ja pärimusmuusikaarmastajaid. Osulas elav Harri Lindmets tähistas augustis oma 80. sünnipäeva ja on tuntud lõõtsamees kogu Võrumaal. Ta tegutseb siiani aktiivselt Võru valla rahvapilliansamblis Vannamuudu ja lööb kaasa erinevates muusikalistes projektides. Näiteks suve algul võis teda näha ja kuulda Lutsu külas Karl Kikase elulool põhinevas teatritükis „Lõõtsakuningas“. Harrilt on ilmunud ka CD-plaat Vana-Roosa lõõtsalugudega.

Sulbi külas ei olnud kontsertõhtul elektrit ja taevaskiskus pilve, aga see ei seganud esinejaid ega kuulajaid Sulbi kohviku muruplatsil. Mehelikku energiat lisasid naiste kavale pillilugude ja lauludega Kärjala mehed Jan Rahman ja Rain Epler. Sulbi ja sellega piirnevate külade inimesed on olnud läbi aegade aktiivsed, kultuuri ja ajalugu väärtustavad. Oma kiire igapäevaelu ja töö kõrvalt kogunetakse õhtuti Roosu talu vabaajakeskusesse tantsu-, laulu-, ja näiteringi või minnakse kohvikusse juttu ajama. On olnud õnn, et Sulbi maarahvaseltsil ja külaharval on kohad, kuhu kokku käia. See hoiab kogukonna tugeva ja elujõulisena. Muidugi peab siinkohal tänama Roosu talu peremeest Aivar Rosenbergi ja teisi kohalikke ettevõtjaid, kes on kultuuri oma kodukandis toetanud.

Osula kontserti puhul mõtlesime, et hea oleks korterirahvale lähemale tulla ja teha esinemine staadioninõlval nii, et rahvas ei peagi muud tegema, kui kuulamiseks akna avama, aga ilm meid seekord ei soosinud. Kontsert toimus heitliku ilma tõttu Osula külaseltsi ruumis ja selle esisel platsil. Rahvast tervitas Osula kapell Sirje Puussepa juhendamisel. See oli pidu, kus kokku said pillimehed erinevatest Pühajõe piirkonna küladest ja tulemuseks olid kordumatud muusikalised hetked. Lisaks said sellel kontserdil esitatud erinevate murdealade laulud. Kõlas laule Võrumaalt, Setumaalt, Mulgimaalt, Saaremaalt kui ka Kihnuist.

Osula on olnud meie piirkonna keskuseks ja siia on koondunud inimesed, kellega koos on hea kultuurisündmusi korraldada. Sulbi vokaalansamblit abistasid kõige rohkem just Osula külaseltsi ja Osula kooli inimesed. Muusikaõpetaja Sirli Hellamaa tegi suurepäraseid fonogramme, Vaido Ermel tegeles kontsertpaikade ettevalmistamise tehnilise poolega ning oli helitehnikuks. Tiina Männa ja Ain Vahter hoolitsesid selle eest, et esinemised saaksid mitmekülgset jäädvustatud.

Kontserttuuri lõpetasime Kurenurme külas Kuremäe talu väetiseangaris. Kristi ja Armi Serva koduhoovi olid meid tervitama tulnud Kurenurme külaselts ja kohalik värvikas multitalent Viido Polikarpus. Meie viimane kontsert oli pühendatud kõigile Pühajõe piirkonna tublidele põllumeestele. Ühtegi põllumeest kahjuks kuulamas tol õhtul polnud, sest ilm oli üle pika aja jälle kuiv. Kurenurme lauldi aga kajama ja tervitused saadeti teele üle metsade ja põldude. Tänu põllumeestele on meie kodukandi põllud hooldatud, kannavad vilja, toidavad perekondi ja hoiavad elu maal. Siin on palju töökaid perekondi, kes tegelevad viinamarja- ja veisekasvatusega. Siin asub Eesti esimene päikesepark. Kurenurme ja Keema külast on sirgunud ja on sirgumas palju Eesti kuulsaid talente.

Kokkuvõtteks saab öelda, et Sulbi vokaalansambli naised said hea ülevaate sellest, kuidas endise Sõmerpalu piirkonna kultuuri- ja seltsirahvas elab. Murekohtadeks on ikka rahvastiku vananemine ja vähenemine, ühise rahvamaja puudumine, raskused juhendajate leidmisel, aga ka vähesed koostöö- ja kaasamisoskused. Rõõmustav on see, et igas suuremas külas on loodud selts ja on rahva kokkusaamise koht olemas, leidub aktiivseid ja andekaid inimesi, kes jaksavad ja tahavad oma väikest kogukonda hoida ja arendada.

Merili Ermel
Sulbi vokaalansambel Helin juhendaja

Viitka külas algas 2021. aasta koos külaharvaga Veltamäel suure paugu ja ilutulestikuga lootuses, et koroonaviirus jätab meid puutumata ja kõik plaanitud saab ellu viidud. Üle mitme aasta oli taas korralik talv. Arne Leelanssi eestvõtmisel sai külaharvas nautida suusamõnusi sissesõidetud suusarajal. Külma ilma nautides toimus iga-aastane vastlapäev.

Kevadkoristuspäeval tegime ettevalmistusi päevakeskuse põranda vahetamiseks ja kogusime lõkkematerjali jaanitule jaoks. Oma teadmisi küttekollete korrashoiust jagas Rando Lehes Päästeametist.

Uskumatult ilusa ilmaga jaaniõhtul olid külas vanad sõbrad Oravapoisid. Iga kolme aasta tagant toimub Viitkal kodukandipäev. Selle aasta kodukandipäev oli pühendatud Tsäpsi ja Viitka kooli õpetajatele, koolitöötajatele ja koolide vilistlastele. Avasime näituse hariduselust Viitka koolides ja mälestuspingi kõigi jaoks, kes vähesel või rohkem

kemal määral on seotud Viitka piirkonna koolidega. Meelelahutust pakkusid Tallinna Võru seltsi naisansambel ja näitetrupp Leevi lustakad vanaemad. Kodukandipäeva lõpetas suurejooneline kontsert, kuhu esinema olid tulnud Olav Ehala, Lauri Liiv ja Nele-Liis Vaiksoo. Kodukandipäeva ja kontserti läbiviimist toetasid Võru vallavalitsus, Eesti kultuurkapital ja kohaliku omaalgatuse programm.

Külareis toimus sel aastal Lääne-Harjumaale, sihtkohaks Pakri poolsaar. Lisaks külastati ka palju teisi vaatamisväärsusi nii Lääne-Harjumaal kui ka sinna teel olles. Järjekordselt sai nautida väga toredat reisiseltskonda ja ilusaid paiku Eestimaal. Suve lõpetasime öölauupeoga, mis toimus 20. augustil Eesti taasiseseisvumise 30. aastapäeval.

Vaatamata keerulisele ajale võib kokkuvõtteks öelda, et on olnud päris tegus aasta.

Tiit Lõhmus

Viitka külaharvas reisis tänavu Lääne-Harjumaale. Foto: Anita Lõhmus

Võru vallavalitsuse fotokonkurss

HETKED SÜNDMUSTELT

Fotosid kasutatakse

Võru valla 2022. aasta kalendris

Fotode esitamise tähtaeg on 25. oktoober 2021

Fotod palume saata e-posti aadressile
birgit.pettai@voruvald märksõnaga
"Võru valla kalender 2022"

Konkursil osalemise täpsemad tingimused on leitavad Võru valla kodulehelt: valdkonnad – kultuur ja sport – sündmused – fotokonkurss

Lisainfo: Birgit Pettai tel 5309 9116 või birgit.pettai@voruvald.ee

KIRIKUTE TEATED

EELK Pindi koguduse teated
Armulauaga jumalateenistused Pindi kirikus toimuvad pühapäeviti kell 10.00
2. novembril kell 18.00 hingedepäeva õhtupalvus

Täpsem info: EELK Pindi koguduse õpetaja Argo Olesk e-posti aadressil pindi@eelk.ee või tel 503 0676.

EELK Vastseliina Katariina koguduse teated
10. oktoobril **lõikustänupüha**
kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Vastseliina kirikus
kell 14.00 armulauaga jumalateenistus Orava kultuurimajas
17. oktoobril
kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Vastseliina kirikus
kell 14.00 lõikustänupüha armulauaga jumalateenistus Misso kirikus
24. oktoobril
kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Vastseliina kirikus
kell 14.00 armulauaga jumalateenistus Orava kultuurimajas
31. oktoobril
kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Vastseliina kirikus
7. novembril
kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Vastseliina kirikus
kell 14.00 armulauaga jumalateenistus Misso kirikus
14. novembril
kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Vastseliina kirikus
kell 14.00 armulauaga jumalateenistus Orava kultuurimajas

Täpsem info: koguduse hooldajaõpetaja Argo Olesk tel 503 0676 või e-posti aadressil vastseliina@eelk.ee.

EELK Urvaste koguduse teated
10. oktoobril lõikustänupüha
kell 11.00 jumalateenistus Urvaste kirikus
kell 14.00 jumalateenistus Heimtali kirikus, kaetud on armulaud ja pakutakse kirikukohvi
17. oktoobril kell 11.00 “Jeesuse saadikud” Urvaste kirikus
2. novembril hingedepäev
kell 16.00 Osula kalmistul hingepalvus kõigi lahkunute eest
14. novembril kell 14.00 jumalateenistus Heimtali kirikus. Pärast algab leerikursus kogudusega liituda soovijatele. Palume eelnevalt õpetajaga ühendust võtta tel 511 8271.
Heimtali kirikus toimuvad jumalateenistused iga kuu teisel pühapäeval kell 14.00. Lisaks on kirikus väljapanek endise Kärgula valla ajaloost.

Täpsem info: EELK Urvaste koguduse õpetaja Üllar Salumets e-posti aadressil ullar.salumets@eelk.ee või tel 511 8271. Heimtali kirikuvanem Vaido Ermel tel 5340 0431.

VÕRU VALLA KULTUURIKALENDER

OKTOOBER
16.-17.10
22.10 kell 18.00 Fungi fest II Eikellegimaal Tellaste külas Kolepi koori Hella-med 150. juubel Puiga rahvamajas
22.10 kell 19.00 MTÜ Acteriumi krimikomöödia “Mis juhtus Tagakülas?” Kungla seltsimajas
22.10 kell 19.00 omakultuuriõhtu Vastseliina rahvamajas
23.10 Eestimaa rahvamajade päev Võru valla rahvamajades
23.10 kell 20.00 kohviõhtu Lasva rahvamajas. Tantsuks laulavad Sirje ja Rein Kurg
26.10 kell 18.00 Age Juurikase klaverikontsert Vastseliina rahvamajas
28.10 kell 7.00 Lindora laat
NOVEMBER
14.11 kell 14.00 Alle-Saija teatristuudio etendus “Naisevõtt” Lasva rahvamajas

NÄITUSED

- Võru vallamajas on avatud Ago Ruusi fotonäitus “Südame-kujuline järv”
- Parksepa alevikus asuvas Võru vallaraamatukogus on 7.-14. oktoobrini üleval näitus “Gladioolid raamatus ja koduaias”.
- Orava raamatukogus on 15. oktoobrini avatud näitus Võru valla kalendri fotokonkursi piltidest. Näitus on avatud Orava raamatukogu lahtiolekuaegadel.
- Vastseliina rahvamajas teise korruse fuajees on kuni aasta lõpuni avatud Ago Ruusi fotonäitus “Laadapildid”.

Palume jooksvalt jälgida Terviseameti nõuandeid ning infot ürituste toimumise või ärajätmise kohta!

Septembris registreeriti
Võru vallas 9 sündi

6 tüdrukut

**LENNA,
RENATE-LY,
MIIALIIS,
ANNI,
ITI RIIN,
SAARA**

3 poissi

**LUCAS,
REMON,
JAKOB**

Palju õnne vastsetele vallakodanikele!

Avaldame kaastunnet septembris lahkunute lähedastele!

Aare Palojärv
23.10.1945–01.09.2021

Lehte Viin
06.03.1934–03.09.2021

Ruudi Uibumäe
12.05.1942–06.09.2021

Loori Halop
10.02.1931–06.09.2021

Virve Kari
02.12.1931–06.09.2021

Riho Pähn
15.12.1938–11.09.2021

Urmas Kostabi
31.05.1966–13.09.2021

Ilmar Möts
25.06.1976–15.09.2021

Uno Kokk
12.01.1945–15.09.2021

Raivo Kähr
24.03.1966–16.09.2021

Maie Nõlvand
17.02.1944–17.09.2021

Laine Panurina
24.01.1938–25.09.2021

Taivo Silm
25.01.1950–28.09.2021

Leo Kasvand
05.07.1954–28.09.2021

Asta Simm
27.07.1927–28.09.2021

Soovime õnne, tervist, hingerahu ja rõõmu oktoobrikuu eakatele sünnipäevalastele!

70
LEHTE TAABER
VLADIMIR KUPPAR
EEVI RUNTAL
RAUL SAAREPUU
MART SUURMANN
VLADIMIR SAAR
UNO KRANICH
ARNE UMALAS

85
HEILI KALL
HEINO PALK

90
ÕIE LEOK
NAIMA-MARIE PUUSEPP

75
AARE HARK
HENDRIK ILVES
HENDRIK-TÖNU MELTS
OTTO VIKMAN
ELVI MÄÄR
MATI UIBO
TIJU LAEV
JAAN VELTHUT

91
ELMAR VIIRA
LONNI AUSTLA

92
LEILI MATTEUS
LINDA IVA
ÕIE TALV

93
ERMIINE LUDVIK

80
HEINO KLAUS
MARE JÜRIOJA
MATI JÕESAAR
ARVO HANI
VALTER OTS
LEO TSIREL
LEA HIRVEMÄE
ENN TUPP

95
LEHTE OPER

97
ALEKSANDRA LILLEMETS

Kui Te ei soovi oma nime õnnitluste rubriigis näha, siis kontakteeruge registripidajaga tel 782 1576.

VANA PILT JUTUSTAB: Esimene kombain Väimela põldudel

Võrumaa põldudel näeb vilja-
koritusajal liikumas imesuuri
moodsaid põllulaevu. Aga kuidas
kõik algas?

Peale sõda haldasid ENSVs
traktoreid ja teisi põllutööma-
sinaid masinatraktorijaamad
(lühendatult MTJ). Võru MTJ asus
endises Parksepa suurtalus ja siit
teenindati masinatega piirkonna
kolhoose. 1950. aastal suurenes
MTJi masinapark esimese kahe
iseliikva kombainiga C-4, mille
tootmist oli Venemaal alustatud
juba 1948. aastal.

Esimeseks kombaineriks valiti välja
masinajaama eesrindlik traktorist
Harald Külma. Põlgastest Sepa talust
pärit noormees saadeti viiekuuliste
kombainerite kursustele ja nende
lõpetamise järel tuli tal endal ise
kokku monteerida oma kombain.
Viljakoristust alustas ta sama aasta
augustis Väimelas akadeemik
Viljamsi nimelises kolhoosis.

Suhtumine kombaini oli kol-
hoosnike seas esialgu skeptiline.
Tolleaegsest maakonnalehest
Tõõrahva Elu saab lugeda sama
majandi 70-aastase kolhoosniku

R. Margi kommentaari kombaini
kohta: „Kui oma silmaga poleks
näinud, ei ma iial oleks uskunud,
et ainus masin korraga lõikab,
peksab ja laob õled hunnikusse.“
Edasi kirjutatakse veel kahtlustest:
„Suur masinamüra, võib-olla
jätab terad põhusesse, lõikab kõrgelt
ja lihtsalt raiskab vilja. Alguses,
tundmata veel põhjalikult kombaini
tööd, tekkis ka väiksemaid viperusi.
Esialgne umbusaldus kombaini
vastu kaob aga kiiresti ja üha
uutesse kolhoosidesse tellitakse vil-
jalõikuseks kohale MTJist kombain.“

Kõik ei sujunud siiski nii eesrindlikult
nagu kirjutati tollases ajalehes.
Harald Külma poeg Ülo Külma
meenutab isa jutustusi tollest ajast:
„Kombain oli varustatud veoauto
ZIL-121 bensiinimootoriga ja see
oli põllul töötamiseks liiga nõrk.
Viljalõikuse jõudlus oli väike, eriti
Võrumaa mägistel põldudel. Töötati
pimedas ja koristati vilja isegi lume
alt. Ka ei olnud põllud eelnevalt
puhastatud kividest ja olid auklikud.“

Vaatamata kõigele täideti plaani ja
samast ajalehest saab lugeda, et ees-
rindlik kombainer Harald Külma juhib
maakonna kombainerite paremus-

Esimese kombaini ümber oli alati palju uudistamist. Võru MTJi kombain seisab akadeemik Viljamsi nimelise kolhoosi põlluserval, roolis kombainer Harald Külma. Foto: Ülo Külma erakogu

järjestust 1950. aasta plaani täitmisel
128 protsendiga. Kusjuures koristas üks
kombain kogu sügisperioodi jooksul
kokku 100 hektarit teraviljakultuure.

Seekordse loo eest tänan
Ülo Külma, kes lahkesti jagas
lehelugejatega vana fotot oma
perealbumist.

Ago Ruus
rubriigi toimetaja
agoruus@gmail.com
505 6691

ACTERIUM esitleb
KRIMI-KOMÖÖDIA

MIS JUHTUS TAGAKÜLAS?

LAVASTAJA ANU LAJAL

KUNGLA SELTSIMAJAS
22. OKTOOBER
KELL 19.00

5€ eelmüügist
(konto: MTÜ Acterium
EE957700771003392387
selgitus: Tagaküla etendus)

Kohapeal 7€/5€ (lapsed, pensionärid)

VERONICA PALM
MAARJA PÄVLIHINA
LIINA HELSTEIN
JANNE SCHASMIN
ANNELI VEDLER
INGRID HUNT
JAANUS HALLIK
RAIDO SEENE
TÖNIS KRUPP

MEIO MEIO MEIO MEIO MEIO

26.10 kl 18

Age Juurikas

Vastseliina rahvamaja klaver

pilet 5 €, õpilastele 2 €

#uuskontsert

KAITSELIIDU LÕUNA
MAAKAITSERINGKONNA

ÕPPUS SIBUL 2021

1. - 7. NOVEMBER
TARTU-, PÕLVA-, VÕRU-, VALGA-
JA VILJANDIMAA PIIRKONNAS

LISAINFO: ☎ +372 5306 9512
✉ SIBUL.TARTU@KAITSELIIT.EE
f FACEBOOK.COM/TARTUMALEV

KAITSELIIT PALUB
KOHALIKELT ELANIKELT
MÕISTVAT SUHTUMIST

Võru Vallavalitsusest: vallamaja asub aadressil Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru linn. Üldtelefon: 785 1242.
E-post: vald@voruvald.ee. Koduleht: www.voruvald.ee.

Võru Valla Teatajat koostab, toimetab ja küljendab Võru vallavalitsuse avalike suhete spetsialist Birgit Pettai, tel 5309 9116.

Leht ilmub 11 korda aastas, igal kuul, välja arvatud juulis. Järgmine leht saabub postkasti novembrikuus.
Artikleid järgmisesse lehte ootame 22. oktoobriks e-posti aadressile birgit@voruvald.ee.

Tiraaž: 4200 eksemplari. Trükk: Printall AS, Tallinn.
Kohaletoimetamine: Omniva.

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada!

Uudistega püsivalt kursis olemiseks jälgi meid:
@voruvald f Võru vald

Novembris alustab Loosi Raamatukogus

RAAMATUKLUBI

Mida teeme? –
Loeme, arutame, räägime endast läbi
raamatu, milline mõju sellele meile oli.

Kui oled huvitatud liituma, siis anna
endast teada **25. oktoobriks**, et
saaksime kokku leppida kõigile sobiva
aja kooskäimiseks.

Liituda võib loomulikult ka hiljem!

LISAINFO: SIIRI MÄGI TEL 5648 0151 VÕI E-POSTI TEEL RAAMATUKOGU@LOOSI.EE

